

Jaarplan Slim Watermanagement 2024

Datum	6 februari 2024
Status	DEFINITIEF

Colofon

Uitgegeven door Programma Slim Watermanagement

Dit document bevat het jaarplan 2024 van het programma Slim Watermanagement. Het beschrijft welke maatregelen het programma in 2024 gaat uitvoeren.

Uitgevoerd door Programmateam:
Amsterdam-Rijnkanaal/
Noordzeekanaal:
Rijn-Maasmonding/ Volkerak-
Zoommeer:
Zuid-Nederland:
Rivierengebied:
Zoetwater Oost-Nederland:
IJsselmeergebied:
Watermanagementcentrum
Nederland:

Datum 6 februari 2024

Status Definitief, op 7 februari 2024 door opdrachtgever DG Water en Bodem akkoord bevonden.

Versienummer 1

Inleiding op Slim WM jaarplan 2024

Jaarlijks stelt Slim Watermanagement (Slim WM) een jaarplan op. Dit document bevat het jaarplan van Slim WM voor het jaar 2024. In het jaarplan geeft Slim WM inzicht in de in het betreffende jaar uit te voeren maatregelen en het benodigde budget in relatie tot het totale budget (de prognose). Met de jaarplannen wordt (bij)gestuurd op het realiseren van de doelen van Slim WM en het voorkomen van een overschrijding van het maximumbudget.

Achtergrond Slim WM jaarplan 2024

De basis van het jaarplan Slim WM is het parapluplan Slim WM tweede planperiode (2022-2027). Het parapluplan geeft op hoofdlijnen aan welke maatregelen wanneer en met welke beoogde kosten Slim WM oppakt. De eerste planperiode heeft geleerd dat het mogelijk is dat maatregelen afvallen, erbij komen of anders worden uitgevoerd en dat daadwerkelijk benodigde bedragen anders zijn dan gepland. Om die reden werkt Slim WM ook in de tweede planperiode met jaarplannen.

Vanwege het gebruik van het veelomvattende parapluplan als basis voor de uitvoering van Slim WM in de tweede planperiode, worden de jaarplannen in een 'light' uitvoering gepresenteerd. Het Slim WM jaarplan 2024 bevat de volgende elementen:

- Overzicht Slim WM maatregelen in 2024
- Financieel overzicht
- Bijlagen: maatregelfiches van de maatregelen die in 2024 door Slim WM worden uitgevoerd (zowel generiek/landelijk als regionaal)

Opstellen jaarplan

Voor het overzicht van de maatregelen werkt Slim WM net als in voorgaande jaren met maatregelfiches. De fiches worden opgesteld door de trekkers van de maatregelen. De regionale maatregel fiches worden regionaal afgestemd en vastgesteld. De generieke maatregel fiches worden met de te betrekken personen afgestemd. De fiches samen vormen de basis voor het concept jaarplan dat in het coördinatieteam Slim WM wordt besproken.

De route van vaststelling van het Slim WM jaarplan loopt langs het landelijk directeurenoverleg Slim WM (LDO) en de opdrachtgever DG Water en Bodem¹. Het LDO is voor dit jaarplan op 20 december 2023 gevraagd om de uitvoerbaarheid van het jaarplan te bevestigen en in te stemmen met het concept jaarplan. De opdrachtgever DG Water en Bodem is op 7 februari 2024 akkoord gegaan met het concept jaarplan en daarmee is het definitief geworden.

Overzicht Slim WM maatregelen in 2024

Tabel 1 toont een overzicht van de uit te voeren Slim WM maatregelen in 2024 inclusief een inschatting van de kosten.

In de tweede planperiode wordt meer dan voorheen maatregelen gezamenlijk en regio-overstijgend opgepakt. Deze generieke maatregelen worden uitgevoerd onder de coördinatie van het landelijk programmateam Slim WM. Het gaat om de volgende maatregelen:

1. De ondersteuning van de interne en externe communicatie
2. De set afgestemde redenerlijnen
3. Informatievoorziening Slim WM (inclusief verlenging B&O en WVP)
4. Borgen van de instrumenten en de werkwijze van Slim WM
5. Zicht op grondwatervoorraadbeheer
6. Vasthoudpolders
7. Lerend implementeren van de KZH²
8. Programmamanagement, projectbeheersing

¹ Directoraat-generaal Water en Bodem van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

² Klimaatbestendige Zoetwatervoorziening Hoofdwatersysteem.

Vanwege de omvang van de werkzaamheden worden de meeste van deze maatregelen meerjarig ingekocht door Slim WM (zo mogelijk voor de gehele tweede planperiode).

Programmabeheersing & contractmanagement

In 2024 zal meer focus worden gelegd op projectbeheersing en contractmanagement. Doel daarvan is scherper monitoren en waar nodig bijsturen van het totale inkooptraject en na de opdrachtverlening de uitvoering van het project. Denk bij de uitvoering van de contracten aan advisering bij minder-/meerwerk, onderbouwing bij prestatie-verklaren, verplichtingen en klanttevredenheid.

Om de beschreven doelstellingen te behalen zal maandelijks een overleg worden gepland met de projectleiders van projecten (generiek en regio's), de technisch manager, contract manager en manager projectbeheersing. De voortgang van de projecten staat dan op de agenda.

Bijlage 1 Generieke maatregelen

Maatregel:	Uitvoeren omgevings- en communicatiestrategie	Code:	G2202
<p>Samenvatting:</p>	<p>Om de doelen Slim Watermanagement (Slim WM) te kunnen realiseren zijn verschillende stakeholders nodig zowel intern als extern de Slim WM community. Om hun rol te kunnen vervullen, is het van belang dat de stakeholders o.a. voldoende kennis hebben van Slim WM i.r.t. hun rol.</p> <p>Slim WM zet in de 2^e planperiode om die reden in op:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Externe communicatie gericht op het vergroten van de bekendheid van het programma, laagdrempelig ontsluiten van de resultaten en inzichtelijk maken van de meerwaarde van Slim WM. 2. Interne communicatie gericht op het uitwisselen van kennis, leren van elkaar, versterken van de samenwerking, oefenen en nemen van verantwoordelijkheid voor het (kunnen) uitvoeren en verder brengen van Slim WM. <p>De (ondersteuning van de) producten communicatie (incl. regiodagen) heeft Slim WM meerjarig ingekocht (in principe voor de gehele tweede planperiode) bij twee partijen.</p> <p>In de nadere overeenkomsten met deze bureaus zijn producten uitgevraagd tegen een vaste prijs. Voor ad-hoc behoeften en maatwerkvragen is een post flexibele advisering opgenomen en een post onvoorzien. Daarnaast is in de nadere overeenkomst communicatie ook een post opgenomen voor de communicatie toolbox Slim WM. Denk aan zaken als een animatie, infographics etc.</p> <p>De omgevingsmanager Slim WM verzorgt de externe communicatie Slim WM. De Slim WM regio's geven hun behoefte aan communicatiemiddelen (vb nieuwsberichten, infographics etc.) door aan de omgevingsmanager zodat het in het jaarplan kan worden opgenomen.</p> <p>De omgevingsmanager Slim WM vraagt op verzoek van de Slim WM regio's de ondersteuning uit voor de Slim WM regiodagen bij het gecontracteerde bureau. De Slim WM regio's organiseren zelf de regiodagen en leveren hiervoor de capaciteit. De behoefte aan ondersteuning geven de Slim WM regio's door aan de omgevingsmanager zodat het in het jaarplan kan worden opgenomen.</p> <p>Doel van de interne communicatie is dat kennis, <i>best practices</i> en leerervaringen proactief gedeeld worden binnen de Slim WM community. Denk dan vooral aan bijeenkomsten Slim WM, oefenen, spelen <i>serious games</i> etc.</p> <p>De regio's Slim WM geven aan of en wanneer ze regiodagen, oefeningen, infographics etc. willen (organiseren). De Slim WM regio's zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoud en de organisatie/uitvoering en leveren hiervoor de benodigde capaciteit (uitgangspunt: voor en door de Slim WM regio's). De omgevingsmanager Slim WM vraagt de benodigde ondersteuning of producten uit binnen de nadere overeenkomsten communicatie en regiodagen in. En zorgt dat herkenbaar en eenduidig gecommuniceerd kan worden over Slim WM.</p> <p>Voor 2024 zijn de volgende producten en diensten door de Slim WM regio's uitgevraagd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ondersteuning voor de regiodag RMM/VZM. 2. Ondersteuning regiodag WMCN / ZON. 3. Ondersteuning regiodag ZN 4. Ondersteuning bijeenkomst redenerlijnen (40 personen) 5. Regiodag ARK/NZK (geen ondersteuning nodig wel locatie). 6. Optioneel: ondersteuning regiodag IJG 7. Aanpassen <i>serious game</i> RMM (breder speelbaar maken en aanpassen en drukken bord en kaarten). 8. Kleine aanpassing <i>serious game</i> IJG (maken nieuwe kaart die inzicht geeft in aanvoer/doorvoer mogelijkheden, verbeteren invulformulier). 9. Realiseren drie (regionale) <i>infographics</i> (WMCN en ZN), welk deel via de nadere overeenkomst communicatie wordt ingekocht, wordt nog nader bepaald. <p>Daarnaast worden in 2024 de volgende producten gevraagd te leveren:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Twee keer een nieuwsbrief Slim WM. 11. Nieuwsberichten Slim WM. 12. Aanpassen/actualiseren website Slim WM. 13. Uitvoeren communicatieformats communicatieplan Slim WM. 		

	<p>De capaciteit voor de uitbesteding van het budget en de producten/diensten onder de nadere overeenkomsten organiseren de Slim WM regio's (incl. WMCN) zelf via hun regionale fiche(s).</p> <p>Toelichting product 7 De <i>serious game</i> RMM heeft zelf niet of beperkt aanpassingen. Wel is er een duidelijke behoefte aan een verdere uitwerking van gebruikers- en spelershandleidingen en een verkenning of het spel breder speelbaar is te maken. Zie ook de regionale fiche RM2401</p>		
Trekker:	<p>Omgevingsmanager Slim WM m.m.v. regionale trekkers.</p> <p>Trekker serious game RMM;</p>		
Betrokkenen:	Betrokkenen Slim WM regio RMM		
Uitgebreide toelichting: (bij complexe maatregelen)	<p>Het betreft geen complexe maatregel maar omwille van de duidelijkheid is hier een toelichting opgenomen. Voor en deel van de producten en diensten communicatie is in 2023 een meerjarige en generieke inkoop gedaan door middel van twee nadere overeenkomsten. Eén voor de ondersteuning van de regiodagen/bijeenkomsten Slim WM en één voor de communicatie ondersteuning Slim WM. De bijbehorende bedragen zijn verplicht in 2023 en gedurende de looptijd van Slim WM (t/m 2027) worden de producten en diensten op afroep afgenomen onder deze nadere overeenkomsten (NOK). Voor 2024 gaat het om de volgende producten in diensten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Regiodag RMM/VZM; 2. Regiodag WMCN/ZON; 3. Regiodag ZN; 4. Bijeenkomst redeneerlijnen (max. 40 personen); 5. Regiodag ARK/NZK (alleen huur en vastleggen locatie). 6. Optioneel Regiodag IJG; 7. Infographics; 8. 2 x nieuwsbrief 9. 6 nieuwsberichten 10. Website 11. Uitvoeren communicatieplan afhankelijk van ambitie en via aanvullende afspraken onder de NOK communicatie. 		
Borging:	<p>De 2^e planperiode wordt benut om te bepalen voor welke producten de Slim WM regio's ondersteuning willen behouden na 2027. Het 'borgen' (voortzetten van de samenwerking en het beheer van de te behouden instrumenten) loopt via de generieke maatregel 'borgen' (G2206).</p>		
Aandachtspunten:	<p>Aandachtspunten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Slim WM regiodagen, oefeningen, serious games en regionale infographics zijn '<i>voor en door de Slim WM regio</i>', de Slim WM regio's bepalen zelf of en wanneer ze deze zaken willen organiseren en met welke ambitie (regionale capaciteit). • Bij het inkopen wordt uitgegaan van de uitgangspunten '<i>sober en doelmatig</i>'. • De inkoop communicatie (incl. regiodagen, serious games etc.) vindt plaats onder regie/sturing van de omgevingsmanager Slim WM. • De producten sluiten in stijl, aard en/of omvang aan bij de producten van Slim WM eerste planperiode (voorkomen stijl- en trendbreuk). 		

Maatregel:	Set afgestemde redeneerlijnen	Code: G2204
Samenvatting:	<p>Het project Slim WM afgestemde redeneerlijnen is één van de maatregelen die Slim WM in de tweede planperiode gezamenlijk oppakt als generieke maatregel. Hiervoor is één meerjarige aanbesteding opgesteld. Waar 2023 nog in het teken stond van het afronden van de aanbestedingsprocedure en het gezamenlijk starten met het project, staat 2024 helemaal in het teken van uitvoering. In de zomer van 2023 is de opdracht verleend. De PSU was op 15 augustus 2023 en de Startbijeenkomst met de wederzijdse projectteams op 29 september 2023 en 27 oktober 2023.</p> <p>Dit fiché beschrijft het doel en de werkpakketten van het project, de voorziene activiteiten en de planning en het proces in 2024. Een uitgebreide toelichting op de doelstelling van het project en de daaraan gekoppelde werkpakketten worden ander toegelicht in de 'uitgebreide toelichting' van dit fiché (pagina 3).</p> <p>Planning 2024</p> <p>Een planning op hoofdlijnen, opgesteld door het kernteam (hierna: het Ontwikkeldashboard genoemd), is door de Opdrachtnemer omgezet naar een uitvoeringsplanning (Figuur 1). Deze planning (op kwartaalniveau) laat zien dat het jaar 2024 een jaar wordt waarbij inhoudelijk vaart gemaakt zal worden. Verder laat de planning de afhankelijkheid/volgorde van producten zien, zoals bijv. tussen de landelijke redeneerlijn HWS en de regionale redeneerlijn van Rivierengebied.</p> <div data-bbox="470 795 1380 1321"> </div> <p>Figuur 1: Planning</p> <p>Activiteiten 2024</p> <p>Het gaat in ieder geval om de volgende activiteiten binnen werkpakket 1 en werkpakket 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeling van een nieuwe landelijke redeneerlijn HWS vanuit de Slim WM regio WMCN. - Ontwikkeling van een nieuwe redeneerlijn vanuit de Slim WM regio ZN (scope bespreking). - Actualisatie van de regionale redeneerlijnen VZM, ARK-NZK (redactionele slagen) en ZON. <p>Naast de werkpakketten 1 en 2, zal er ook uitvoering gegeven worden aan werkpakketten 3 en 4.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opleveren denkkader/raamwerk raakvlak- en kwaliteitsmanagement. - Opleveren thermometermemo 2024 (WP3). - Opleveren van product organisatie- en vormoptimalisatie (WP4). <p>Naast activiteiten t.a.v. de werkpakketten zijn er activiteiten voorzien aangaande projectmanagement: zoals bijdrage aan het Slim WM jaarplan, projectoverleg(gen) en de jaarlijkse voortgangsrapportage. Tevens, zal de pagina van de Redeneerlijnen op de Slim WM website een update krijgen incl. projectinformatie.</p>	
Trekker:	Projectleider, RWS WVL afdeling VVWR	

Betrokkenen:	Kernteam Afgestemde Redeneerlijnen.		
Uitgebreide toelichting: (bij complexe maatregelen)	<p>Doelstelling en Werkpakketten</p> <p>Het doel van dit project is een landsdekkende set afgestemde redeneerlijnen die actueel, betrouwbaar en compleet (ABC) zijn. Om dit te bereiken beschrijft bestaat het project uit de ontwikkeling van nieuwe redeneerlijnen (= landsdekkende set), het beheer en onderhoud van bestaande redeneerlijnen (=ABC) én raakvlakmanagement tussen redeneerlijnen (=afgestemd). Tevens is de behoefte voor advies aangaande de vormoptimalisatie en de organisatiedoorwerking van de Slim WM redeneerlijnen onderdeel van het project. De opdracht bestaat uit een vijftal onderscheidende werkpakketten en kent een doorlooptijd van opdrachtverlening tot eind 2026 met aansluitend een optie tot verlenging met één jaar (2027). De werkpakketten worden nader toegelicht in de uitgebreide toelichting in dit fiché.</p> <p>Werkpakket 1</p> <p>Het verrichten van de werkzaamheden t.b.v. het beheer & onderhoud (wijzigingen en actualisaties doorvoeren en door ontwikkelen) van bestaande regionale redeneerlijnen. Toewerken naar redeneerlijnen die actueel, betrouwbaar en compleet zijn. Dit betreft een beheer- & onderhoudsopgave.</p> <p>Werkpakket 2</p> <p>Het verrichten van de werkzaamheden t.b.v. de ontwikkeling van nieuwe redeneerlijnen (zowel landelijk als regionaal) daar waar behoefte is, en deze nog niet van toepassing zijn, om zo toe te werken naar een complete (geografisch en thematisch) set redeneerlijnen. Dit betreft een ontwikkelopgave.</p> <p>Werkpakket 3</p> <p>Het verrichten van de werkzaamheden t.b.v. landelijk raakvlak- & kwaliteitsmanagement tussen de regionale redeneerlijnen om zo inzicht te krijgen in de onderlinge raakvlakken en te toetsen of de raakvlakken op elkaar zijn afgestemd en tevens te toetsen of er geografisch en thematisch nog omissies zijn. Naast het toetsen of de redeneerlijnen geografisch en thematisch landsdekkend en afgestemd zijn omvat dit werkpakket inhoudelijke advisering om – indien dit niet het geval is – een landsdekkende en afgestemde status te bereiken.</p> <p>Werkpakket 4</p> <p>Het verrichten van de werkzaamheden (advies) t.b.v. vormoptimalisatie van de redeneerlijnen met het doel om te komen tot ‘slimmere’ redeneerlijnen zodat deze eenduidig, gebruiksvriendelijk, toekomstbestendig en onderhoudsarm zijn. Evenals, het verrichten van werkzaamheden (advies) t.b.v. de organisatiedoorwerking van de redeneerlijnen in de regio’s en de verschillende betrokken organisaties. Zijn de redeneerlijnen voldoende bekend en verankerd bij gebruikers en hoe kan dit worden versterkt.</p>		
Borging:	<p>Gedurende dit project (meerjarig) is er expliciet aandacht voor de borging van Slim WM redeneerlijnen (zie werkpakket 3 en 4). Los van dit onderdeel binnen het project, is er afgelopen jaar (2023) ook gesprek gevoerd tussen ‘Slim WM Redeneerlijnen’ en ‘Slim WM Borgen’. Het gesprek zal in 2024 worden voortgezet waarbij – vanuit het kernteam Afgestemde Redeneerlijnen – zal worden nagedacht over input richting ‘Slim WM Borgen’.</p>		
Aandachtspunten:	<p>Het jaar 2023 was een overgangsjaar waarbij de opdracht werd verleend en een start werd gemaakt met de inhoudelijke uitvoering. Het jaar 2024 is nadrukkelijk een jaar waarbij we als project vaart gaan maken. Hierbij is het belangrijk om (1) bij de start vast te houden aan de scope, (2) binnen de Slim WM regio’s de capaciteit te reserveren voor inhoudelijke begeleiding, (3) elkaar in het kernteam te informeren en te ondersteunen bij zowel regionale als regio-overstijgende activiteiten en (4) de verbondenheid en raakvlakken tussen de werkpakketten goed te coördineren (tussen Projectleiders).</p>		

Maatregel:	Informatievoorziening Slim WM	Code:	G2401a
Samenvatting:	<p>De realisatie van de informatievoorziening Slim Watermanagement (IV Slim WM) is één van de vier doelen voor het programma Slim Watermanagement in de 2e planperiode (zie parapluplan Slim WM). De IV Slim WM gaat de huidige Slim WM pilot informatieschermen voor de regio's ARK-NZK, RMM en IJG/ZON vervangen. Deze pilotschermen worden nog tijdelijk in de lucht gehouden, totdat de IV Slim WM de te behouden functionaliteit van de pilotschermen vervangt.</p> <p>Na de vaststelling van het parapluplan Slim WM in het Bestuurlijk Platform Zoetwater van Deltaprogramma Zoetwater in februari 2022 zijn voor de IV Slim WM verschillende activiteiten gestart. Een deel onder aansturing vanuit het programma Slim WM en een deel onder aansturing van de opdrachtgever DGWB. Dit fiche geeft een overkoepelend beeld van de verschillende activiteiten inclusief de vooruitblik.</p>		
Trekker:	Projectmanager IV Slim WM		
Betrokkenen:	Projectteam IV Slim WM		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<p>Voor de realisatie van de IV Slim WM pakken zowel DGWB als opdrachtgever als het programma Slim WM een aantal activiteiten op. Deze zijn in volgende kort beschreven.</p> <p><u>Activiteiten/producten onder regie opdrachtgever DGWB met bijdrage programma Slim WM</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CIO-oordeel. 2. Business Case (BC). 3. Globale Architectuur schets (GAS) <p><i>Toelichting en stand van zaken</i></p> <p>Het gereserveerde budget voor de IV Slim WM in de periode 2022-2027 overschrijdt de 5 M€. DG Water en Bodem heeft daarom de IV Slim WM aangemeld bij de CIO van IenW. Om tot een CIO-oordeel te kunnen komen zijn een (globale) architectuurschets (GAS) en een business case (BC) noodzakelijk. Het CIO-oordeel is een advies aan de opdrachtgever (DG Water en Bodem).</p> <p>Het CIO-oordeel is 1^e helft van 2023 opgeleverd door de CIO van IenW aan de DG van DG Water en Bodem. DG Water en Bodem heeft opdracht gegeven om de BC uit te voeren. De business case is eind 2022 opgeleverd en vastgesteld door DG Water en Bodem.</p> <p>Het ministerie van IenW heeft de GAS IV Slim WM laten opstellen met bijdragen van en in overleg met het Waterschapshuis (hWh), Informatiehuis Water (IHW) en RWS CIV. De GAS beschrijft de hoofdlijnen van de architectuur en vormt een kader voor de verdere uitwerking van de IV Slim WM. De GAS IV Slim WM is gepubliceerd op de website van Slim WM.</p> <p>Het programma Slim WM is verantwoordelijk voor het aanstellen van een projectmanager, het samenstellen van het projectteam IV Slim WM, ophalen/beschrijven van de functionele en non-functionele wensen, opstellen architectuurproducten (PSA en SA), het opstarten van de realisatiefase en realiseren van de IV Slim WM volgens een plan van aanpak (incl. planning). Wellicht dat er een overeenkomst moet worden opgesteld om een juist kader te scheppen voor de samenwerking.</p>		
Borging:	Borging van de resultaten van Slim WM is één van de vier doelen voor de 2e planperiode. Zie hiervoor ook generieke maatregelfiche Borgen.		

	Waterschappen via hWh en RWS hebben afgesproken om vanaf 1 januari 2028 het B&O van de IV Slim WM gezamenlijk op te pakken.
Aandachtspunten:	De IV Slim WM is afhankelijk van de aanlevering van de benodigde data door de waterschappen en RWS. De aanlevering van de waterschapsdata vindt naar alle waarschijnlijkheid plaats via het gegevensknooppunt waterschappen. RWS levert de data aan via de missiekritiekeketen distributielaag.

Maatregel:	Verlenging B&O	Code:	G2401b
Samenvatting:	<p>De verlenging van het B&O gaat om 1) de pilot informatieschermen uit de 1^e planperiode en 2) de watervraagprognosetool.</p> <p><u>B&O pilot informatieschermen in 2025 en 2026</u> In de 1^e planperiode van Slim WM zijn drie informatieschermen als pilot ontwikkeld (ARK-NZK, RMM-VZM en IJG&ZON). De IV Slim WM gaat de te behouden functionaliteit van de pilotschermen overnemen. Om te voorkomen dat er een gat ontstaat tussen het beschikbaar komen van de nieuwe IV Slim WM en het uit faseren van de pilotschermen heeft de opdrachtgever DG Water en Bodem aan het einde van de 1^e planperiode extra middelen uit het Deltafonds beschikbaar gesteld voor het langer in de lucht houden van de pilotschermen.</p> <p>Op basis van de huidige inzichten is de nieuwe IV Slim WM eind 2024 nog niet zo ver dat de te behouden functionaliteit van de pilotschermen is overgenomen. Daarmee dreigt er een gat te ontstaan. Om dat risico te beheersen wordt voor elke informatiescherm het B&O verlengd. Per jaar zal een go/no-go worden opgenomen. Hiervoor komt geen extra budget beschikbaar vanuit de opdrachtgever. Het benodigde budget wordt binnen de huidige middelen begroot.</p> <p><u>B&O watervraagprognosetool in 2025 en 2026</u> De watervraagprognosetool is door Slim WM ontwikkeld, waarbij het B&O doorloopt tot en met 2024. Net als bij de informatieschermen is het belangrijk om geen gat te laten vallen tussen de ontwikkeling van de IV Slim WM en het in de lucht houden van de watervraagprognosetool. Daarom wordt het B&O verlengt t/m 2026 met voor elk jaar een go/no-go. Aanvullend wordt een stelpost opgenomen voor onvoorziene storingen (zoals in 2023, KNMI en ECMWF).</p>		
Trekker:	RWS WVL afdeling VVWR		
Betrokkenen:	Slim WM regio's RMM-VZM, ARK-NZK, IJG&ZON		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	-		
Borging:	Er is geen borging van de pilotschermen voorzien. De pilotschermen worden zo snel mogelijk uitgefaseerd.		
Aandachtspunten:	-		

Maatregel:	Verdere ontwikkeling Watervraag prognose tool	Code:	G2401c
Samenvatting:	<p>De Watervraag Prognosetool (WVP) is ontwikkeld naar aanleiding van de recorddroogte in het groeiseizoen 2018. De tool is ontwikkeld vanuit de gedachte de waterbalans modelmatig te monitoren en te visualiseren, door de watervraag uit verschillende waterbeheergebieden te berekenen middels een modelmatige (correlatie: neerslagtekort – watervraag uit 100 jarige reeksen LHM (landelijk hydrologisch model)) benaderingsmethodiek.</p> <p>De WVP-tool is ontwikkeld in opdracht van het programma Slim WM tijdens de eerste planperiode en is eigendom van het programma Slim WM. Inmiddels maken meerdere Slim WM-regio's gebruik van de tool, namelijk IJsselmeergebied, Oost en RMM/VZM</p> <p>Het beheer en onderhoud van de tool is op dit moment geregeld met een contract tot eind 2025. Daarnaast zijn er eind 2023 diverse gesprekken gaande in hoeverre de tool kan worden geïntegreerd in de ontwikkeling van het IV-traject van Slim WM, inclusief beheer en onderhoud na 2025.</p> <p>Binnen de Slim WM community bestaat er een WVP-tool gebruikersgroep. Deze groep heeft begin 2023 besloten om een inventarisatie uit te voeren naar het gebruik en ontwikkelwensen van de tool binnen de verschillende Slim WM regio's. Uit de inventarisatie is gebleken dat de tool goed wordt gebruikt, maar er bestaan daarnaast nog wel no-regret inhoudelijke ontwikkelwensen (verbeterpunten). Binnen het huidige B&O contract zijn geen afspraken gemaakt over nieuwe ontwikkelingen, vandaar dat deze ontwikkelwensen via onderliggend fiche worden opgepakt. De betreffende ontwikkelwensen zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beter validatie WVP per deelgebied a.d.h.v. gemeten inlaat/aanvoer hoeveelheden. 2. Generen van beter inzicht in de mate van berekening (waar en hoeveel hoe vaak). 3. Periodiek updaten van subcategorieën verdringingsreeks (cat. 3.2 kapitaalintensieve teelten is nog steeds een vraagteken!). 4. Updaten output naar dagbasis i.p.v. de huidige wekelijkse output. 5. Kijken naar inpassing van ondersteunende en bestaande bouwstenen of databronnen <p>Hoe deze wensen exact moeten worden uitgevoerd en geïmplementeerd zal duidelijk moeten worden d.m.v. verkennende gesprekken tussen leverancier en trekkers van dit fiche.</p>		
Trekker:	WMCN		
Betrokkenen:	WVP-tool gebruikersgroep		
Uitgebreide toelichting: (bij complexe maatregelen)			
Borging:	n.v.t.		
Aandachtspunten:	Aandachtspunten zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Kostenindicatie. 		

Maatregel:	Borging van instrumenten en samenwerking Slim WM na 2027	Code:	G2206
Samenvatting:	<p>De waterbeheerders hebben aangegeven dat ze na afloop van het programma Slim WM, de samenwerking en instrumenten Slim WM graag willen behouden en borgen in hun reguliere werkwijze. Dat gaat niet vanzelf en vraagt afspraken over hoe samen te werken en over o.a. ambitie, capaciteit en financiën. Voor een deel zal het borgen van de werkwijze maatwerk zijn per Slim WM regio en voor een deel gezamenlijk (alle Slim WM regio's) waarbij de WMCN samenwerking en/of de samenwerking IV Slim WM een rol hebben. Deze maatregel genereert inzichten en adviezen voor het borgen van de samenwerking activiteiten en instrumenten (in eigendom van) Slim WM.</p> <p>Binnen deze maatregel wordt onderscheid gemaakt in twee sporen, namelijk a. de verkenning en b. uitwerking van pilots.</p> <p>a. Verkenning borgen</p> <p>Binnen de verkenning worden de volgende producten in de periode 2023-2027 uitgevoerd en opgeleverd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2de halfjaar 2023: verkenning van inzichten en ambities binnen de verschillende Slim WM regio's m.b.t. het borgen van de Slim WM. Ambities, maar ook kernvragen staan daarin centraal, zoals: a. Wat willen we borgen, b. welke activiteiten maken onderdeel van borgen, c. manier van borgen: regio-overschrijdend/landelijk of regionaal en d. benodigde middelen voor borgen. 2024: Verkenning naar de verschillende wijzen waarop de samenwerking Slim WM na 2027 kan worden gecontinueerd en het B&O van de Slim WM instrumenten (excl. de IV Slim WM) kan worden geborgd incl. voor- en nadelen en een inschatting van de kosten en de benodigde capaciteit. Daarbij wordt ook gekeken hoe bestaande netwerken en instrumenten (waterakkoorden, bedien- en beheerprotocollen etc.) benut kunnen worden voor de toekomstige gezamenlijke aansturing en het afleggen van verantwoording. Uiteindelijk wordt er een set van mogelijke varianten uitgewerkt en afgewogen. Voor de ondersteuning van deze werkzaamheden zal een extern bureau worden benaderd. 2025: Een set adviezen voor de directeuren (LDO) waarop aan het eind van de planperiode besluitvorming kan plaatsvinden incl. voorbereiden van deze besluitvorming. De (individuele) waterbeheerders bekrachtigen zelf het besluit. 2026: Afhechten van het door de waterbeheerders bekrachtigde besluit incl. vastleggen afspraken over financiering en capaciteit, zodat de overeengekomen werkwijze vanaf 2028 gevolgd kan worden <p>b. Pilots borgen</p> <p>De uit te werken pilots zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2023-2024: pilot IV 2024-2025: kennisdelen 2025-2026: redeneerlijnen. <p>De kennis en ervaringen die tijdens deze pilots wordt opgedaan zal worden verwerkt in de resultaten van de verkenning hierboven (a).</p> <p>Tijdens de uitvoering van deze maatregel zal vanuit het WMCN het contact worden onderhouden met alle Slim WM regio's en worden bijgedragen aan de periodieke nieuwsbrief.</p> <p>De uitvoering van deze maatregel vraagt (met name tijdens de tweede helft (2025-2026) van de planperiode) ook kennis die niet direct aanwezig is binnen de Slim WM community, o.a. organisatiekunde en juridische kennis. Deze kennis wordt ingehuurd.</p>		
Trekker:	WMCN		
Betrokkenen:	Gehele Slim WM community		
Uitgebreide toelichting: (bij complexe maatregelen)			
Borging:	n.v.t.		
Aandachtspunten:	Aandachtspunten zijn: <ul style="list-style-type: none"> Benodigde capaciteit voor het trekken van deze maatregel bij het WMCN 		

	<ul style="list-style-type: none">• Onvoldoende capaciteit bij de Slim WM regio's voor de afstemming• Betrokkenen gaan te laat de effecten van de gemaakte keuzen doorleven waardoor reparatie achteraf en/of herziening van besluiten moet plaatsvinden.• Implementeren & oefenen (pilots borgen) vraagt om nadere afspraken waterschappen/RWS t.a.v. hun inzet.
--	---

Maatregel:	Verkenning: real-time monitoring op grondwater (voorraad)beheer	Code:	G2207
Samenvatting:	<p>Grondwater staat meer en meer in de schijnwerpers. Het onderwerp heeft ook bestuurlijk aandacht. Het streven is meer handelingsperspectief voor het beheer op grondwater volumes en de rechtmatige verdeling hiervan. Vanwege het besef dat de aanvoer van oppervlaktewater via de grotere rivieren (Rijn, Waal, Maas) steeds krappert gaat worden, dient zich de noodzaak aan om de effecten van grondwateronttrekking beter in de gaten te houden. Duidelijk is dat door de droogte, in het bijzonder in de gebieden waar geen wateraanvoer is, er nu al een forse run op het grondwater plaatsvindt. Die trend was in de afgelopen droge jaren al zichtbaar. We willen in beeld krijgen waar dit mogelijk belangenconflicten oplevert voor bijv. landbouw – droogtegevoelige natuur – bodemdaling – schade infrastructuur, etc.</p> <p>Het beeld is in de komende jaren in fases toe te werken naar een operationele tool waarmee grondwater voorraadbeheer (allereerst het van het freatische grondwater) inzichtelijk kan worden gemaakt. In een zoektocht naar de best mogelijk optimalisatie (geen onderdeel Slim van WM).</p> <p>We kiezen voor een gefaseerde generieke aanpak met de volgende globale planning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verkenning – definitiestudie - Pilot grondwater verdeel instrument voor de HZG en Laag NL - Regionale uitrol (Zuid en Oost, Midden en Laag NL) - Operationele toepassing in het Slim WM IV scherm 		
Trekker:	Waterschap Vechtstromen en waterschap Rijn en IJssel.		
Betrokkenen: Namens de regio	Kerngroep grondwater en Slim WM community.		
Uitgebreide toelichting: (bij complexe maatregelen)	<p>We maken hierbij gebruik van de technieken <i>remote sensing</i> en <i>real-time data</i> inwinning om te komen tot een actueel beeld waar we tactische en operationeel op de werkvloer mee uit de voeten kunnen. In diverse hoge zandgrondregio's (Brabant) bestaat al een gesignaleerde urgentie. Het instrument kan ook een rol spelen in de real-time effect visualisatie bij uitvoeringsproces <i>Water en Bodem Sturend (uitvoering NPLG/PPLG)</i>. O.a. bij vernatting van regionale beeksystemen in nagenoeg alle Slim WM regio's. (ZON project)</p> <p>Het Slim WM project richt zich met name op de techniek rond de visualisatie van de grondwater (en droogte) gerelateerde parameters. Hier is in de eerste fase al een aanzet toe gedaan in het OWASIS proces (zie Droogteportaal.nl). De intentie is om dit Grondwatervoorraadbeheer (naast het provinciale grondwater-portaal) integraal te visualiseren via het Landelijk IV Slim WM scherm in het droogteportaal.</p> <p>Gedurende dit proces zal in een parallel beleidspoor noodzakelijk normering (valt buiten scope Slim WM).</p> <p>Hiermee biedt zich de mogelijkheid aan op water-zelfvoorziening, die in potentie een besparing op de watervraag aan het hoofdwatersysteem inhoudt, te visualiseren middels grondwaterbalansen voor hoge zandgronden. Voor bemalen gebieden biedt zich de mogelijkheid aan om nog beter te sturen op grondwaterpeilen.</p> <p>Het doel dat we onszelf kunnen stellen is dat we dit voorgaande bij het eind van de 2^e fase Slim WM te bereiken.</p>		
Borging:	<p>Het is van belang dat dit onderwerp in gezamenlijkheid (generiek dan wel boven regionaal) wordt opgepakt, om eenduidigheid in de aanpak van de verschillende regio's te bewerkstelligen. Het Borgen van dit te ontwikkelen instrument zal ook bovenregionaal opgepakt moeten worden. Verkenning hiertoe (hoe, wie, middelen) vindt plaats in het <i>proces Borgen Generiek</i>. Daarbij vereist: een specialistische begeleidingsgroep vanuit de beheerders en watersector (CoP) en wetenschappelijke ondersteunde begeleiding (kennisinstituut). Beheer en Onderhouden dienen (liefst zo snel mogelijk) nader beschreven te worden.</p>		
Aandachtspunten:	<p>Een landelijke of bovenregionale aanpak is gewenst. Toepasbaarheid in Laag NL wordt nog in twijfel getrokken. Borgen (B&O) moet goed worden vastgelegd.</p>		

Maatregel:	Vasthoudpolders – onderzoek organisatorische, financiële en juridische consequenties	Code:	G2402
Samenvatting:	<p>Context</p> <p>In 2023 is als Slim WM-maatregel binnen de regio ARK/NZK een instrumentarium ontwikkeld om, door middel van het inschatten van schades in polders bij verschillende waterstanden, met minimale schade water te verdelen in polders in het gebied. Wanneer bij extreme neerslag of andere situaties de noodzaak ontstaat om aanvoer te beperken op het kanalsysteem ARK/NZK, moet water in het systeem worden vastgehouden. De vasthoudpolderstool rekent uit waar met minimale schade het beste een bepaalde hoeveelheid water kan worden vastgehouden. De tool kan diverse scenario's draaien en is daarmee – nu al – ondersteunend is voor het operationele waterbeheer (maatregel AN2202a, vervolg met maatregel AN2403). Echter, om de keuze te maken om gebied overstijgend schade te verdelen, zijn keuzes en afspraken nodig tussen de betrokken waterbeheerders en overheidsorganen. In dit project worden de vragen die rondom deze afspraken en keuzes ontstaan verder uitgewerkt en wordt een poging gedaan deze te beantwoorden.</p> <p>Het concept van de vasthoudpolders kan ook in andere regio's worden toegepast. Optimaal en gebied overstijgend verdelen van schade is een mogelijke maatregel in verschillende Slim WM regio's. Bij andere regio's is dan ook interesse om mee te werken in dit project. Hierom is de keuze erop gevallen om de uitwerking van de organisatorische, financiële en juridische consequenties van de vasthoudpolders tool in deze generieke maatregel op te pakken.</p> <p>Voorstel</p> <p>Het voorstel is om in 2024 met elkaar te verkennen wat voor vraagstukken er precies zijn, welke vragen moeten worden beantwoord (zie uitgebreide toelichting)? Feitelijk gaat het alleen om een inventarisatie van de diverse vraagstukken op zowel organisatorisch, financieel als juridisch vlak. De verdieping op inhoud volgt daarna (2025). Dat vraagt een zorgvuldig proces dat we onder leiding van een bureau - dat in dit soort procesmatige vraagstukken gespecialiseerd is – willen laten uitvoeren.</p> <p>Bij voorkeur heeft dit bureau al uitgebreide ervaring met 'schade governance' en 'water governance' tussen verschillende waterbeheerders uit eerdere (voorbeeld)casussen.</p> <p>De onderzoeksvraag is: <i>Welke financiële, organisatorische en juridische vraagstukken zijn er indien we als vier waterbeheerders steeds inniger met elkaar gaan samenwerken, waarbij we de onderlinge watersystemen beschouwen als één watersysteem.</i></p> <p>De resultaten worden vastgelegd in een rapport.</p>		
Trekker:	RWS WNN		
Betrokkenen:	WBO ARK/NZK Regio ZN		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<p>De vier waterbeheerders in he ARK/NZK watersysteem zijn ieder autonome overheidsorganen die zelfstandig besluiten nemen over het waterbeheer in hun eigen gebied. De besluiten die zij nemen kunnen voor de eigen inwoners en bedrijven in het gebied verregaande gevolgen hebben. Ter bescherming van deze inwoners en bedrijven zijn diverse democratische waarborgen ingebouwd. Daar waar de watersystemen van de verschillende waterbeheerders aan elkaar grenzen zijn in waterakkoorden afspraken gemaakt over het beheergrens overschrijdende waterbeheer: bijvoorbeeld over de maximale hoeveelheid water die naar het NZK/ARK mag worden afgevoerd.</p> <p>Het verregaand afstemmen van het onderlinge waterbeheer en het inzetten van bijvoorbeeld nog beschikbare watervasthoudmogelijkheden in het ene waterschap ten dienste van een ander waterschap brengt lastige vraagstukken met zich mee. Een paar voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stel in het waterschap dat zijn watervasthoudmogelijkheden beschikbaar stelt ontstaat door deze actie toch schade. Wie is dan verantwoordelijk voor deze schade? En hoe kan deze schade tussen de verschillende waterbeheerders (eventueel) verrekend worden? • Of stel het ene waterschap heeft fors geïnvesteerd in bepaalde voorzieningen om ook boven normatieve situaties goed aan te kunnen. Gevolg hiervan is dat de belastingtarieven iets hoger liggen dan bij de burens. Stel je dan die berging beschikbaar voor een buurwaterschap dat 		

	<p>minder heeft geïnvesteerd, terwijl het risico op mogelijke schade in het eigen gebied toeneemt?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het optimaal benutten van de beschikbare watervasthoudmogelijkheden vraagt ook goede afstemming op operationeel niveau dat verder gaat dan alleen afstemming. Dat raakt aan de autonomie van het 'eigen' peilbeheer. Hoe gaan we daar organisatorisch mee om. Durven we de stap te maken naar één centraal waterbeheer of is dat niet nodig? <p>Landelijk heeft een werkgroep ihkv Slim WM (verevening) zich hier al eens over gebogen, maar dit heeft nog niet geleid tot nadere uitwerkingen. Vandaar het voorstel om ook met deze vraagstukken aan de slag te gaan.</p>
Borging:	<p>Uitkomsten zullen als basis dienen voor verdere (mogelijke) integrale sturing van het hele gebied (één systeem benadering).</p> <p>Daarnaast kunnen de resultaten met de financiële, organisatorische en juridische vraagstukken, dienen als basis voor het gesprek op bestuurlijk niveau tussen de verschillende waterbeheerders.</p>
Aandachtspunten:	Niet van toepassing

Maatregel:	Lerend implementeren KZH	Code:	G2403
Samenvatting:	<p>In 2022 is het programma Klimaatbestendige Zoetwatervoorziening Hoofdwatersysteem (KZH) van start gegaan. Er is afgesproken dat Slim WM zal worden benut voor het 'lerend implementeren' van maatregelen van de KZH. Het programma KZH werkt met een leeragenda die elk jaar geactualiseerd wordt en waar de vragen voor Slim WM uit voortkomen.</p> <p>In 2024 worden er vanuit KZH geen concrete vragen verwacht voor Slim WM. Wel zal het programmateam KZH een inventarisatie uitvoeren van mogelijke vragen voor Slim WM die voortkomen uit de verkenningen van de KZH deelprojecten. Indien deze inventarisatie concrete vragen oplevert, zullen deze als maatregelen geprogrammeerd worden in het Slim WM jaarplan 2025.</p> <p>Om een goede samenwerking en heldere communicatie tussen de programma's Slim WM en KZH te verzorgen, is de rol van liaison Slim WM opgenomen binnen KZH. Deze persoon is verantwoordelijk voor de volgende zaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevante mensen van Slim WM betrekken bij de werkzaamheden van programma KZH; • Afstemmen met betrokken partijen vanuit Slim WM over de vraagarticulatie en uit te voeren verkenningen en onderzoeken van programma KZH; • Voorbereiden en organiseren van verkenningen en onderzoeken van KZH voor Slim WM; • Zorgen wegnemen en helder communiceren over de planning binnen programma KZH en de verwachtingen voor Slim WM. 		
Trekker:	Technisch manager Slim WM		
Betrokkenen:	Programmteam KZH		
Uitgebreide toelichting: (bij complexe maatregelen)	<p>De werkwijze voor de intake van een vraag van programma KZH door programma Slim WM is een memo opgesteld. Dit memo is besproken in het LDO van 2 december 2021. Het afgesproken proces en de wijze van afstemmen en maken van afspraken (inclusief besluitvorming) zijn opgenomen in het parapluplan. Dit proces ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De verkenningen van KZH leveren vragen/hypothesen op die beantwoord moeten worden in de praktijk. KZH stuurt deze vragen naar Slim WM. 2. De programmamanager Slim WM stemt met het landelijk directeurenoverleg Slim WM af over de vragen van KZH; als deze kunnen worden opgepakt door Slim WM worden de vragen opgenomen in de programmering door borging in het jaarplan Slim WM inclusief randvoorwaarden. 3. Slim WM voert de maatregel 'lerend implementeren KZH' uit om de vragen van KZH te beantwoorden. 		

	4. Slim WM stuurt de antwoorden/resultaten terug naar KZH en deze krijgen binnen KZH betekenis en vervolg. Bijvoorbeeld door het inbrengen van lessen in besluitvorming.
Borging:	-
Aandachtspunten:	-

Maatregel:	Programmamanagement, projectbeheersing (ad hoc vragen, ed)	Code:	G2301
Samenvatting:	<p>Het overgrote deel van de maatregelen is (en wordt) geprogrammeerd in de projecten (zie andere fiches in het jaarplan). De 2e planperiode van Slim WM heeft wat projecten een andere aard dan de 1e fase. In de 2e planperiode zijn er meer langlopende projecten met hogere complexiteit. Het gaat dan met name om de IV Slim WM. Dat vraagt extra aandacht vanuit projectbeheersing voor planning en risicomanagement. Wanneer aanbesteding plaats vindt dan gebeurt dit onder perceel 1 van de SROK PPB.</p> <p>Rijkswaterstaat heeft voor de uitbesteding van project- en procesbeheersing een raamovereenkomst conform de Europees openbare procedure aanbesteed, genaamd: Samenwerkingsraamovereenkomst Project- en Procesbeheersing (SROK PPB). De SROK PPB bestaat uit 2 percelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Perceel 1 Projectbeheersing en Systeemgerichte contractbeheersing (P1 PB en SCB) 2. Perceel 2 Integrale veiligheid (P2 IV) <p>Voor beide percelen zijn meerdere ondernemers gecontracteerd (gecontracteerden). Nadere overeenkomsten (NOK's) worden aanbesteed conform de in de SROK vastgelegde aanbestedingsprocedures. Alle dienstonderdelen van Rijkswaterstaat kunnen gebruik maken van deze SROK en zijn gerechtigd om NOK's onder deze SROK aan te besteden.</p>		
Trekker:	Programmamanager Slim WM		
Betrokkenen:	Manager projectbeheersing		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	-		
Borging:	Er is geen borging nodig. Activiteit is alleen gedurende looptijd van het programma noodzakelijk.		
Aandachtspunten:	Er zijn geen specifieke aandachtspunten.		

Bijlage 2 Amsterdam-Rijnkanaal/Noordzeekanaal (ARK/NZK)

Inleiding

Slim Watermanagement regio Amsterdam-Rijnkanaal/Noordzeekanaal (ARK/NZK) bestaat uit de waterschappen Amstel, Gooi en Vecht, De Stichtse Rijnlanden, Hollands Noorderkwartier, Rijnland en Rijkswaterstaat. De regio werkt komend jaar regionaal aan het actualiseren van de faalkansanalyses, de fysieke en bestuurlijke aspecten van de 'vasthoudpolders' tool, het uitzoeken van handelingsperspectief bij grootschalige wateroverlast en de jaarlijkse regiodag. Regio ARK/NZK werkt actief mee in de generieke Slim WM-maatregelen, zoals de ontwikkeling van de informatievoorziening Slim WM en de set afgestemde redeneerlijnen. Ook anticipeert de regio dit jaar op het beëindigen van de tweede planperiode van Slim WM in 2027.

Voor het uitvoeren van de regionale maatregelen, waar de regio zelf trekker van is, zijn werkgroepen ingesteld bestaande uit medewerkers van de waterschappen en Rijkswaterstaat en een trekker (projectleider). Voor de uitvoering van generieke Slim WM maatregelen nemen vertegenwoordigers uit de regio plaats in de landelijke werkgroepen. Hetzelfde geldt voor deelname aan de regionale en landelijke overlegstructuur voor Slim WM. Een coördinerend Waterbeheerdersoverleg (WBO) houdt de voortgang van het programma bij.

De benodigde financiële middelen worden aangevraagd bij het landelijk programma Slim WM. De benodigde capaciteit wordt geleverd door de organisaties uit de regio ARK/NZK. Hieronder volgt een overzicht van de geplande maatregelen in 2024.

Maatregel/Doorlopend	Titel	Code
Maatregel	Automatische sturing ARK/NZK	AN2202b
Doorlopend	Routekaart Waterakkoord ARK/NZK	AN2302
Maatregel	ARK/NZK-dag 2024	AN2401
Maatregel	Actualisatie van de faalkansanalyses	AN2402
Maatregel	Vasthoudpolders – kwantificeren positieve effecten slimme sturing op wateroverlast in beheergebied ARK/NZK (testen instrumentarium)	AN2403
Maatregel	Inventarisatie - gebruik alternatieve informatiebronnen tijdens wateroverlast	AN2404a
Maatregel	Inventarisatie - optimaal droogmalen na extreme neerslag	AN2404b
Doorlopend	Communicatie	n.v.t.
Doorlopend	Serious Game	n.v.t.
Doorlopend	Informatiescherm	n.v.t.
Doorlopend	Redeneerlijnen	n.v.t.

Doorlopende acties

In aanvulling op de regionale maatregelen waar de ARK/NZK-regio in 2024 financiële middelen voor aanvraagt (AN2401 t/m AN2404), wil de regio graag een aantal doorlopende acties voortzetten. Communicatie en het spelen dan wel door ontwikkelen van de Serious Game loopt via de generieke maatregel G2202. Het waar nodig actualiseren dan wel door ontwikkelen van het regionale Informatiescherm ARK/NZK (totdat IV Slim WM functioneel is) loopt via bestaande beheer- en

onderhoudsafspraken. Eventuele actualisatie van de regionale redeneerlijnen loopt via de generieke maatregel G2204.

Doorkijk maatregelen ná 2024

Na 2024 zullen de resultaten van studies naar de vasthoudpolders tool, en naar slimme sturing verder worden uitgewerkt.

Doorwerking Slim Watermanagement

Het programma Slim Watermanagement werkt op verschillende manieren door in de ARK/NZK-regio. Zo werken waterschappen, Rijkswaterstaat en (van tijd tot tijd) provincies samen in een regulier peil en zout-overleg. Hierin worden operationele zaken in het peil en zoutbeheer afgestemd. Vanuit deze groep is na een evaluatie van de droge zomer van 2022 een update gemaakt van de redeneerlijn watertekort. In een gezamenlijke groep worden waterbeheerders op de hoogte gehouden van stand van zaken en maatregelen in het waterbeheer. Een routekaart behorende bij het waterakkoord en ook de samenwerking aan een Toekomstbestendig Watersysteem ARK/NZK-gebied, zijn voorbeelden van initiatieven gericht op waterbeheer over de beheergrenzen heen, maar dan voor de lange termijn en vinden allebei hun oorsprong in de samenwerking vanuit Slim Watermanagement.

Maatregel:	Automatische sturing van het ARK-NZK (vervolg AN2202b)	Code:	AN2202b
Samenvatting:	<p>De maatregel 2202b was eerder in de programmering opgenomen. Door tekort aan capaciteit in periode 2022/2023 is het niet tot uitvoering gekomen. Dit jaar wordt de capaciteit gunstiger ingeschat en zal deze maatregel wel tot uitvoering worden gebracht in 2024.</p> <p>Het doel van Slim WM is om, binnen het huidige watersysteem en beheergebied overstijgend, wateroverlast en watertekort zo lang mogelijk uit te stellen/te voorkomen en het waterbeheer waar mogelijk energiezuiniger uit te voeren. E.e.a. in eerste instantie zonder grote investeringen, wat meer het domein is van Toekomstbestendig ARK/NZK (in termen van daarover nadenken en onderzoek uitvoeren). Op terechte gronden zijn we in de eerste fase van het programma een andere richting ingeslagen (vertrouwen opbouwen, communicatie, het opzetten van informatieschermen en redeneerlijnen, het uitvoeren van faalkansanalyses). De tijd is nu aangebroken om verder uit te werken hoe het ARK-NZK systeem beter nog dan nu kunnen beheren, inclusief waterschapsinlaten, -gemalen en – stuwen. In dit project wordt gekeken naar wateroverlast, droogte en optimaal energiegebruik. Dit wordt uitgevoerd met behulp van een nader te bepalen modelinstrumentarium. Uiteraard dienen we niet alleen de sturingsmogelijkheden onder het huidige klimaat, maar ook na klimaatverandering in beeld te brengen. Conform de KNMI 2023 Klimaatscenario's.</p> <p>Deze studie sluit nauw aan bij bestaand promotieonderzoek, het Gezamenlijk BOS-traject (NB: voorgesteld onderzoek is nadrukkelijk geen opmaat naar een gezamenlijk BOS!), het vasthoudpolders-traject en de DEZY analyses.</p>		
Trekker:	HDSR		
Betrokkenen:	Projectgroep Faalkansenanalyse		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	Zie samenvatting.		
Uitkomsten:	Rapportage		
Aanbestedingsvorm:			
Aandachtspunten:	Niet van toepassing		

Maatregel:	Routekaart Waterakkoord ARK/NZK	Code:	AN2302
Samenvatting:	<p>Bij het actualiseren van het Waterakkoord ARK/NZK (2022) is een aantal onderwerpen benoemd waarvoor mogelijk/op termijn aanvullende afspraken tussen de waterbeheerders gemaakt kunnen worden. Deze onderwerpen hebben onder andere betrekking op waterkwaliteit, werking vrij afwaterend gebied, energie en informatievoorziening. Deze onderwerpen zijn opgenomen in een zogenaamde routekaart.</p> <p>De routekaart is in 2022 vastgesteld in het DO Water & Klimaatbestendig ARK/NZK-gebied. Jaarlijks wordt aan het DO een stand van zaken van de acties uit de routekaart gepresenteerd.</p> <p>De routekaart en de bijbehorende werkgroep (voortkomend uit de werkgroep Waterakkoord) zijn een hulpmiddel om gecoördineerd overzicht te houden op ontwikkelingen die uiteindelijk tot aanvullende afspraken kunnen leiden, in een actualisatie van het waterakkoord of elders.</p> <p>De werkzaamheden rondom de onderwerpen van de routekaart zijn grotendeels belegd bij bestaande werkgroepen, veelal gelinkt aan Slim WM.</p>		
Trekker:	Nader te bepalen		
Betrokkenen:	Werkgroep Routekaart (voorheen werkgroep Waterakkoord).		
Uitgebreide toelichting: (bij complexe maatregelen)	<p>In de routekaart zijn verschillende onderwerpen benoemd: waterkwaliteit, niet-bemalen gebied, energie/duurzaamheid, verevening, waterveiligheid, informatievoorziening, Klimaatbestendige Zoetwatervoorziening Hoofdwatersysteem en Toekomstbestendig Watersysteem ARK/NZK-gebied.</p> <p>Op al deze onderwerpen lopen momenteel onderzoeken en/of zijn werkgroepen actief. Dit leidt mogelijk/waarschijnlijk tot nieuwe inzichten op de gewenste sturing van het waterbeheer. Een mogelijkheid is dan om deze inzichten als afspraken in het waterakkoord te laten landen.</p> <p>Om gezamenlijk overzicht te houden op de ontwikkelingen en uitkomsten en om eventuele voorstellen tot herziening van het waterakkoord te doen, is er een werkgroep Routekaart ingesteld.</p> <p>Deze werkgroep voert niet zelf de onderzoeken uit. Deze zijn belegd bij bestaande werkgroepen. Wel zorgt de routekaartgroep voor het overzicht en een jaarlijkse rapportage. Daarnaast fungeert de routekaartgroep als initiator van mogelijk nieuwe onderwerpen in deze routekaart als gevolg van ontwikkelingen om ons heen.</p>		
Borging:	De routekaart is vastgesteld en wordt jaarlijks gevolgd in het DO Water & Klimaatbestendig ARK/NZK-gebied van de regio ARK/NZK. Zowel de werkgroep Routekaart, het actualiseren van het waterakkoord als het DO Water & Klimaatbestendig ARK/NZK-gebied kan ook na 2027 en zonder het programma Slim WM actief blijven cq. plaatsvinden.		
Aandachtspunten:	De onderwerpen uit de routekaart zijn belegd bij bestaande werkgroepen, zoals de projectgroep Faalkansenanalyse. Vanuit de werkgroepen onder Slim WM kan wel een financiële bijdrage voor bijvoorbeeld onderzoek gedaan/gevraagd worden.		

Maatregel:	ARK/NZK-dag 2024	Code:	AN2401
Samenvatting:	<p>Ieder jaar organiseert het Waterbeheerdersoverleg (WBO) ARK/NZK (trekker van Slim WM in de regio) een dag voor alle mensen die aan het waterbeheer in de regio werken.</p> <p>De dag toont wat er dat jaar gedaan is en biedt de gelegenheid om mee te denken en te oefenen met de resultaten. Doelen van de regiodag zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oogst en commitment Slim WM delen met de brede organisatie; • Bijdrage aan cultuuromslag om Slim WM-doelen te vertalen én te borgen in strategische, tactische en operationele praktijk; • Signalen, verrijkingen en kansen oppikken bij de rest van de organisatie. <p>Benodigde activiteiten zijn onder andere het opstellen van een inhoudelijk programma en de praktische organisatie van de dag (locatie, eventuele uitbestedingen, communicatie).</p>		
Trekker:	Nader te bepalen		
Betrokkenen:	WBO ARK/NZK		
Uitgebreide toelichting: (bij complexe maatregelen)	Niet van toepassing.		
Borging:	De regiodag is een middel om het gedachtegoed en de kennis vanuit Slim WM breder te delen en te borgen dan alleen onder de direct betrokkenen. De organisatie van de regiodag gebeurt jaarlijks voor én door de regio. Het is zeer wenselijk en waarschijnlijk dat een regiodag in vergelijkbare vorm ook na 2027 doorgang kan vinden. Het is dan wel de vraag hoe hier budget voor vrij gemaakt kan worden.		
Aandachtspunten:			

Maatregel:	Actualisatie faalkansanalyse	Code:	AN2402
Samenvatting:	<p>Context</p> <p>In 2017 is op basis van de KNMI-klimaatsscenario's uit 2014 de eerste integrale systeemanalyse van het NZK/ARK uitgevoerd. Uit deze studie volgde dat de faalkans van het NZK/ARK hoger ligt dan eerder verondersteld, namelijk 1/72 jaar i.p.v. 1/2000 jaar. Dit inzicht was aanleiding tot maatregelen, onder andere op gemaal IJmuiden en de start van het traject Toekomstbestendig NZK/ARK. Op 9 oktober 2023 zijn de nieuwe KNMI scenario's beschikbaar gekomen. Hieruit blijkt dat de klimaatverandering (nog) sneller gaat dan gedacht en de extremen nog extremer zullen worden.</p> <p>Voorstel</p> <p>De studie uit 2017 willen we in 2024 dan ook actualiseren met de nieuwe klimaatsscenario's. Tevens willen we dan ook een aantal andere zaken meenemen zoals nieuwe gegevens v.w.b. de ruimtelijke ordening en ervaringen en inzichten die we afgelopen jaren met het DEZY-model hebben opgedaan. Na de actualisatie hebben we een goed beeld wat effecten van klimaatverandering nu en in de toekomst voor het NZK/ARK betekenen.</p> <p>Nb: het gaat hierbij om een actualisatie, waarbij we met het bestaande instrumentarium de gevolgen van de nieuwe KNMI-scenario's willen berekenen. We gaan dus niet opnieuw modelleren. In principe is het daarmee een beperkte opdracht.</p> <p>De resultaten worden vastgelegd in een rapport.</p>		
Trekker:	Waternet en HDSR		
Betrokkenen:	Projectgroep Faalkansenanalyse		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	Zie samenvatting.		
Borging:	De uitkomsten kunnen als basis dienen voor verdere (mogelijke) automatische sturing van het ARK/NZK, een herijking van de kwetsbaarheid van het systeem & als input voor de vervanging en rennovatie van gemaal IJmuiden. Resultaten van		

	het onderzoek kunnen te zijner tijd dan ook door de samenwerkende partners in deze regio worden meegenomen. Aanvullend onderbrengen in IV Slim WM.
Aandachtspunten:	Niet van toepassing

Maatregel:	Vasthoudpolders – kwantificeren positieve effecten slimme sturing op wateroverlast in beheergebied ARK/NZK (testen instrumentarium)	Code:	AN2403
Samenvatting:	<p>Context</p> <p>Een groot deel van de watersystemen in Utrecht, Noord- en Zuid-Holland is via het Amsterdam-Rijnkanaal en Noordzeekanaal met elkaar verbonden en daarmee ook van elkaar afhankelijk. Om een beeld te krijgen van de omvang: in het gebied liggen meer dan duizend polders, duizenden gemalen van klein tot heel groot en tienduizenden kilometers aan sloten, watergangen en grote kanalen. Dit watersysteem faciliteert één van de belangrijkste economische regio's van Nederland, met belangrijke landbouwgebieden, maar ook grote steden zoals Amsterdam, Utrecht en belangrijke economische centra zoals Schiphol. Via een complexe 'dans' werkt dit hele systeem met elkaar samen.</p> <p>Met behulp van Slim Watermanagement optimaliseren Rijkswaterstaat en de vier waterschappen die betreffende watersystemen beheren het dagelijkse (operationele) peilbeheer. De afgelopen jaren zijn hierin belangrijke stappen gemaakt, zoals het delen en ontsluiten van actuele weer en water informatie via informatieschermen en redeneerlijnen tot diverse watersysteemstudies om al die onderlinge verbanden beter te begrijpen en het waterbeheer verder te kunnen optimaliseren.</p> <p>De ultieme vorm van Slim Watermanagement is als alle verschillende watersystemen in het gehele ARK/NZK-stroomgebied (dus over de grenzen van de verschillende waterbeheerders heen) als één watersysteem samenwerken. Stel er valt veel neerslag in de kop van Noord-Holland, maar het is nog droog in de regio Utrecht, dan zou het in theorie mooi zijn als beide gebieden 'elkaar helpen'. De praktijk is weerbarstiger. Er zijn diverse fysieke barrières, maar ook de organisatorische, financiële en juridische vraagstukken zijn uitdagend: die hebben vooral betrekking op het elkaar helpen. Stel er is nog ruimte bij één waterschap maar er ontstaat toch schade, wie is dan verantwoordelijk?</p> <p>In het kader van Slim Wwatermanagent is – onder de noemer Vasthoudpolders - afgelopen jaren vastgesteld dat het gebied breed slim sturen op wateroverschot en watertekort veel potentie biedt. Ook in extreme situaties is veel meer watervasthoudmogelijkheden aanwezig dan eerder gedacht. Het benutten hiervan is naar alle waarschijnlijkheid met relatief goedkope maatregelen te realiseren. Wel vraagt e.e.a. – naast goede onderlinge financiële en juridische afspraken – ook verregaande automatisering en het verder onderling verbinden van de verschillende beheersystemen van de vier waterbeheerders.</p> <p>Voorstel voor 2024</p> <p>In 2023 is als Slim WM-maatregel een instrumentarium ontwikkeld waarmee diverse scenario's kunnen worden gedraaid en daarmee – nu al – ondersteunend is voor het operationele waterbeheer (maatregel AN2202a).</p> <p>In 2024 willen we daadwerkelijk aan de slag met dit instrumentarium. Enerzijds willen we testen of de ontwikkelde software ook werkt in de praktijk. Anderzijds willen we leren en ervaren of het sturen op beschikbare vasthoudmogelijkheden over de verschillende deelgebieden heen daadwerkelijk mogelijk en effectief is. Daartoe willen we een groot aantal scenario's draaien (nat, droog, omvang/regio etc.) waarbij we voor een aantal vraagstukken willen worden ondersteund door een extern bureau (het merendeel van de werkzaamheden voeren we dus zelf uit).</p> <p>Vraagstukken die daarbij aan de orde komen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In welke situaties kan de tool het meeste soelaas bieden en welke niet (lokaal, grootschalig, 50mm, 200mm etc.)? • Wat is de impact voor de polders die als vasthoudpolder worden ingezet? Lopen zij extra risico op wateroverlast? • Waar kan met kleine aanpassingen meer water geborgen worden tegen minder schade? 		

	De onderzoeksvraag is: <i>Wat zijn de mogelijkheden van slim sturen op vasthouden? In welke polders zijn – ook in maatgevende situaties – nog mogelijkheden om water vast te houden en welke schades horen hierbij? Meer concreet wat is de winst die ermee te behalen valt (hoeveel minder schade).</i>		
	De resultaten worden vastgelegd in een rapport.		
Trekker:	Waternet en HDSR		
Betrokkenen:	Projectgroep Faalkansenanalyse		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	Zie samenvatting.		
Borging:	Uitkomsten kunnen als basis dienen voor verdere (mogelijke) automatische sturing van het ARK/NZK. Resultaten van het onderzoek kunnen te zijner tijd dan ook door de samenwerkende partners in deze regio worden meegenomen. Aanvullend onderbrengen in IV Slim WM.		
Aandachtspunten:	Niet van toepassing		

Maatregel:	Inventarisatie - gebruik alternatieve informatiebronnen tijdens wateroverlast	Code:	AN2404a
Samenvatting:	<p>Uit evaluaties van wateroverlast situaties in Limburg en Noord-Holland is gebleken dat tijdens en na extreme neerslag niet alle gewenste informatie voor de calamiteitenorganisatie en andere betrokkenen beschikbaar is. Tegenwoordig is er een overvloed aan informatie in de vorm van filmpjes en foto's online beschikbaar. Ook zijn er veel burgers die in tijden van wateroverlast interesse hebben in het waterbeheer en eraan willen bijdragen (citizen science/burgerwetenschap). Door online foto's te verzamelen en analyseren, burgers in de omgeving foto's te laten maken van bijvoorbeeld peilstokken en wateroverlast, en door deze gegevens centraal te verzamelen en selecteren in bijvoorbeeld een platform is meer informatie beschikbaar tijdens en na de crisis.</p> <p>Bovengenoemde informatiebronnen (gebundeld in een online platform) kunnen helpen om tijdens een calamiteit een actueel beeld te houden van de wateroverlast. Daarnaast helpen foto's met het in beeld brengen van de overlast in de evaluatie achteraf. Deze middelen worden momenteel hier en daar al kleinschalig toegepast op verschillende manieren, maar nog niet regionaal.</p> <p>De hoofdvraag die in deze maatregel wordt uitgezocht is de volgende: <i>Tijdens wateroverlast is het voor de calamiteitenorganisatie uitdagend om de situatie buiten goed inzichtelijk te krijgen. Welke informatiebronnen kunnen tijdens een crisis hierbij helpen en hoe kan deze informatie gebundeld/gebruikt worden?</i></p>		
Trekker:	RWS WNN		
Betrokkenen:	Projectgroep Grootschalige wateroverlast		
Uitgebreide toelichting:	-		
Borging:	Het borgen van een eventuele tool wordt verkend met deze inventarisatie. Mogelijk is het voor een groter gebied dan de ARK/NZK regio een goede toevoeging op het waterbeheer in tijden van wateroverlast.		
Aandachtspunten:	Niet van toepassing		

Maatregel:	Inventarisatie - optimaal droogmalen na extreme neerslag	Code:	AN2404b
Samenvatting:	<p>Na extreme neerslag kan het lang duren voordat het water is weggepompt. De schatting is dat na een neerslagevent vergelijkbaar met de Limburgbui (200mm in 48 uur) het nog zo'n 2 weken kan kosten om het overtollige water af te voeren. In deze periode zal de last op de boezems nog steeds erg groot zijn en is de inschatting dat niet alle polders tegelijkertijd zouden kunnen worden droog gemalen. Daarom is het belangrijk om in te schatten welke polders als eerste drooggemalen moeten worden, bijvoorbeeld aan de hand van de aanwezigheid van cruciale infrastructuur of gebouwen.</p> <p>De veiligheidsregio's in het gebied zullen hier al ideeën over hebben. Hierom moeten zij expliciet betrokken worden bij de inventarisatie.</p> <p>De hoofdvragen die in deze maatregel wordt uitgezocht is de volgende: <i>Na extreme neerslag zullen voor langere tijd verschillende gebieden onder water staan terwijl de boezempeilen nog hoog staan. Niet alles kan tegelijk worden droog gemalen. Kijkend naar cruciale objecten, kritische hoogtes en actuele waterstanden, zou er een tool ontwikkeld kunnen worden om deze gebieden optimaal droog te malen in een dergelijke situatie.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Welke informatie is beschikbaar/nodig?</i> - <i>Hoe zou deze tool eruit kunnen komen te zien?</i> - <i>Hoe/door wie wordt hij gebruikt?</i> - <i>Kunnen/moeten we dit gezamenlijk met de Veiligheidsregio oppakken en hoe geven we dat vorm?</i> 		
Trekker:	RWS WNN		
Betrokkenen:	Projectgroep Grootschalige wateroverlast		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	-		
Borging:	Het borgen van een eventuele tool wordt verkend met deze inventarisatie. Mogelijk is het voor een groter gebied dan de ARK/NZK regio een goede toevoeging op het waterbeheer in tijden van wateroverlast.		
Aandachtspunten:	Niet van toepassing		

Bijlage 3 Rijn-Maasmonding/Volkerak-Zoommeer (RMM/VZM)

Maatregel:	Update Serious game	Code:	RM2401
Samenvatting:	<p>Voor de Rijn-Maasmonding/Volkerak Zoommeer bestaat een serious game die ontwikkeld is in 2018. Het gebruik van deze game heeft stilgelegen tijdens de coronajaren. Sinds 2023 is deze game bij verschillende gebruikers gespeeld. Er wordt op dit moment nagedacht of de game toe is aan een update. Vooralsnog is de gedachte dat het spel zelf niet of beperkt aanpassingen behoeft. Wel is er een duidelijke behoefte aan een verdere uitwerking van gebruikers- en spelleidershandleidingen.</p> <p>Deze maatregel is (financieel) tevens opgenomen de in generieke Slim WM-maatregel Uitvoeren omgevings- en communicatiestrategie (G2202).</p>		
Trekker:	Waterschap Hollandse Delta		
Betrokkenen:	HHSK		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<p>Er is een start gemaakt met een inventarisatie van de wensen, opgenomen in een interne memo 'conceptevaluatie spelen serious game RMM/VZM'. Er is afgesproken dat deze aangevuld wordt door partijen die in Q3 2023 het spel nog spelen. De aangevulde evaluatie zal besproken worden in het kernteamoverleg Q1 2024 en een keuze zal dan gemaakt worden welke verbeterpunten opgenomen zullen worden in deze maatregel.</p>		
Borging:	<p>Een van de doelen van het aanpassen van het spel is de drempel te verlagen om het te spelen. Daardoor zal het vaker gebruikt worden en verdwijnt het niet uit de aandacht, waarmee het langetermijngebruik geborgd is.</p>		
Aandachtspunten:	Geen bijzonderheden		

Maatregel:	Vergroten betrouwbaarheid CI-bepaling uit EGV	Code:	RM2303
Samenvatting:	<p>In de regio Rijn-Maasmonding wordt door waterbeheerders gestuurd op de parameter chloride om te beoordelen of water niet te zout is voor het gebruik in een gebied. Ook bij alternatieve wateraanvoer wegens verzilting is chloride een belangrijke sturingsparameter.</p> <p>De real-time bepaling van chloride is echter meestal indirect; deze wordt omgerekend uit een EGV-meting. Deze EGV-meting heeft van zichzelf al een onbetrouwbaarheid, en de omrekening naar CI voegt daar nog een extra onbetrouwbaarheid aan toe. De verhouding CI-EGV is namelijk niet onder alle omstandigheden exact gelijk.</p> <p>In 2023 is in de regio RMM-VZM een start gemaakt met deze maatregel, waarbij intern (door het kernteam zelf) geïnventariseerd is hoe nu de CI-waarden bepaald worden uit metingen. Dit heeft verschillende inzichten opgeleverd, onder meer het inzicht dat voor vergelijkbare watersystemen verschillende omrekenformules toegepast worden. De mate van onderbouwing (bv. door kalibratie) verschilt, evenals de wijze waarop basisdata bepaald worden (bv. wijze van temperatuurcorrectie EGV-bepaling). Dit alles zorgt ervoor dat verschillende waterbeheerders een ander chloridegehalte kunnen bepalen terwijl het werkelijke chloridegehalte hetzelfde is.</p>		

	In 2024 vindt het vervolg van deze maatregel plaats. Doel is om onderbouwd op betrouwbaarder data te kunnen sturen.		
Trekker:	RWS WVL VVWR		
Betrokkenen:	Kernteam Slim WM RMM-VZM		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis nemen van inventarisatie. - Selectie van wateren voor advies uniforme bepaling (in overleg met kernteam) - Uitwerking per water, inclusief beoordeling kalibratiedatam advies voor onderhoud sensoren en wijze van chloride-afleiding - Advies m.b.t. implementatie. 		
Borging:	CI-bepalingen op basis van EGV-metingen vervullen al een belangrijke rol in o.a. redeneerscherm en informatiescherm. Met dit project wordt de betrouwbaarheid verbeterd van de in deze schermen ontsloten data, en hiermee ook op lange termijn (richting bijv. het bredere IV) geborgd.		
Aandachtspunten:	-		

Maatregel:	Sturing op afvoeren	Code:	RM2022
Samenvatting:	<p>In de regio Rijn Maasmonding worden diverse soorten sturingsbeslissingen primair gebaseerd op de bepaling van het debiet van de Rijn bij Lobith, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Besluiten tot maatregelen tegen zoutindringing op de Hollandse IJssel bij lage rivierafvoeren. - Bedieningshandelingen m.b.t. het Volkerak-Zoommeer bij hoge rivierafvoeren <p>Het debiet bij Lobith zegt echter niet direct welk debiet er in de RMM regio binnenkomt. Bij een meer flexibele sturing van het hoofdwatersysteem wordt het debiet bij Lobith een nog minder betrouwbare indicator voor beslissingen in West-Nederland. Het is daarom gewenst om meer inzicht te krijgen in de debietverdeling onder verschillende omstandigheden.</p> <p>Mogelijk leidt dit tot keuze voor een extra indicator voor dit type beslissingen.</p> <p>Deze maatregel is intern doorgeschoven naar 2024 wegens keuzes/prioriteringen qua capaciteit.</p>		
Trekker:	RWS WVL VVWR		
Betrokkenen:	Gehele kernteam Slim WM RMM-VZM.		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<ul style="list-style-type: none"> - Werksessie kernteam: huidige debietbepaling, debietlocaties (kennisinbreng door RWS-WVL) zal eind 2023 plaatsvinden - Verkenning alternatieven - Advies implementatie 		
Borging:	Afhankelijk van de bevindingen kunnen de resultaten tot een extra indicator leiden, zoals opname van een nieuwe indicator in het informatiescherm SWM, en/of wijziging van de strategie om debieten te bepalen in het hoofdwatersysteem (verdere implementatie volgt dan binnen RWS)		
Aandachtspunten:	Er is een inhoudelijke samenhang met de implementatie van de KZH. Deze vergroot de urgentie om kritisch te kijken naar debietgegevens.		

Bijlage 4 Zuid-Nederland (ZN)

Maatregel: 1	Ontwikkeling informatiescherm waterverdeling Grote Pand ZWV/WHK	Code:	ZN2401
Samenvatting:	<p>Eerder is in de Slim WM regio Zuid een blauwdruk informatiescherm ontwikkeld wateroverlast 's-Hertogenbosch ontwikkeld & gefinancierd door waterschap Aa en Maas. Dit scherm wordt uitgebreid met informatie over de waterverdeling Grote Pand in de Brabantse kanalen. Het Grote Pand Zuid-Willemsvaart/Wilhelminakanaal heeft een cruciale functie in de uitwisseling van kanaalwater met het regionale watersysteem van Aa en Dommel (water af- en aanvoer).</p> <p>De benodigde data/informatie hiervoor is reeds beschikbaar, oa in het 1^e orde model van het Besluit Ondersteund Systeem Brabant. Ook de redeneerlijn waterafvoer Brabantse kanalen wordt geïntegreerd in het informatiescherm.</p> <p>Bij de realisatie van het informatiescherm wordt overwogen om hierin de resultaten van maatregel 2 op te nemen; 'Opnemen conceptueel model in BOS Brabant'. Voordeel is dat daarmee de data in het informatiescherm nog actueler kan worden gepresenteerd dan in 1^e orde model van het BOS (in 1^e orde model eens per 6 uur). Het informatiescherm wordt uniform gebouwd zodat gebruik kan worden gemaakt van beide invoeren.</p>		
Trekker:	Waterschap Aa en Maas		
Betrokkenen:	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland Waterschap de Dommel		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<p>Het regionaal slim water vasthouden of afvoeren is een belangrijke bouwsteen voor de hoogwateropgave in 's-Hertogenbosch. Een gedeeld informatiescherm helpt de waterbeheerders bij het slim sturen van het regionale water. Ook is een gedeeld informatiescherm helpend in perioden van water tekorten, om het beschikbare water eerlijk en transparant te verdelen.</p> <p>De bestaande redeneerlijn waterafvoer uit het waterakkoord Midden-Limburgse en Noord-Brabantse kanalen wordt in dit project uniform gemaakt aan de redeneerlijn wateroverlast 's-Hertogenbosch.</p>		
Borging:	<p>Het beheer en onderhoud van het scherm wordt door waterschap Aa en Maas gekoppeld aan het beheer en onderhoud van het reeds ontwikkelde pilot informatiescherm 's-Hertogenbosch. De definitieve borging wordt meegenomen in de Slim WM ontwikkeling van een landsdekkend informatiesysteem.</p> <p>Voor de borging van de redeneerlijn wordt aangesloten bij de generieke maatregel redeneerlijnen Slim WM.</p> <p>Het beheer en onderhoud van BOS Brabant valt buiten de scope van deze maatregel.</p>		
Aandachtspunten:	<p>De ontwikkeling wil waar mogelijk anticiperen op de ontwikkeling van het landsdekkend informatiesysteem, waarbij het borgen van toekomstig beheer en onderhoud een belangrijk aspect is.</p> <p>Er wordt 1 op 1 gebruik gemaakt van de resultaten uit het BOS Brabant. Deze zijn niet altijd gevalideerd. Deze mogelijk ongevalideerde resultaten worden dus ook in het informatiescherm gepresenteerd. Om deze resultaten te valideren is in de doorontwikkeling van BOS Brabant nog een aparte stap nodig.</p>		

Maatregel: 2	Opnemen conceptueel model in BOS Brabant	Code:	ZN2402
Samenvatting:	Eerder is in de Slim WM regio Zuid een conceptueel model ontwikkeld voor de regio 's-Hertogenbosch, waarbij ook de balansposten van het grote pand in de Brabantse Kanalen zijn opgenomen. Met deze maatregel worden in 2024 de modelresultaten opgenomen in het Beslissing Ondersteund systeem Brabant. Waar mogelijk worden deze resultaten ook toegepast binnen maatregel 1; het te ontwikkelen informatiescherm waterverdeling Grote Pand.		
Trekker:	Waterschap Aa en Maas;		
Betrokkenen:	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland Waterschap de Dommel		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<p>De balansposten van het Grote Pand Zuid-Willemsvaart/Wilhelminakanaal zijn opgenomen in het eerder ontwikkelde conceptuele model. Voor het bereik van T1 tot T150 zijn de uitkomsten goed. Onderzocht wordt hoe toepasbaar de modellen zijn voor lagere en hogere T's. De uitkomsten van het conceptuele model lijken goed bruikbaar voor het informatiescherm Grote pand, maatregel 1.</p> <p>Echter eerst moeten de uitkomsten van het conceptuele model nog in het BOS Brabant worden opgenomen. Het conceptuele model wordt het '0e orde model' genoemd (dus naast het bestaande 1e en 2e orde model). Het conceptuele model is minder gedetailleerd waardoor de rekentijd beperkt is.</p> <p>Het ontwikkelwerk wordt voor een belangrijk deel bij het waterschap Aa en Maas gedaan, omdat het conceptuele model enkel het gebied van dit waterschap bestrijkt. Waterschap de Dommel en Rijkswaterstaat worden vanaf het begin aangehaakt om mee te kijken en mee te denken.</p> <p>Begin 2024 is er een overleg met Deltares. Daaruit zal blijken wat exact de hoeveelheid werk is die uit dit project voort gaat komen.</p>		
Borging:	Het beheer van BOS Brabant is reeds belegd bij de waterschappen Aa en Maas en de Dommel. Een generieke borging vanuit Slim WM wordt hierin niet voorzien.		
Aandachtspunten:	Het beheer en onderhoud van het conceptuele model valt buiten deze maatregel.		

Maatregel: 3	Regiodag Slim WM Zuid 2024	Code:	ZN2403
Samenvatting:	In regio Zuid-Nederland heeft in Q4 2023 een eerst regiodag Slim WM plaats gevonden. In Q4 2024 willen we hier een vervolg aangeven. Netwerken is een belangrijk doel van de bijeenkomst. Voor de organisatie en de communicatie van deze dag maakt de regio gebruik van de marktpartij vanuit de generieke uitbesteding.		
Trekker:	Waterschap Aa en Maas;		
Betrokkenen:	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland; Waterschap de Dommel; Waterschap Limburg;		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	Het dagprogramma wordt medio 2024 met elkaar samengesteld.		
Borging:	Afhankelijk van de ervaringen wordt in 2026 door het regionale directeurenoverleg besloten of een dergelijke dag voor de toekomst behouden en geborgd moet worden. Een behoefte voor generieke borging vanuit SWM wordt hierin nu niet voorzien.		

Aandachtspunten:	Ervaringen vanuit regiodag 2023 worden meegenomen in de opzet van de regiodag 2024
------------------	--

Maatregel:	Regionaal Overleg Wateroverlast ROW	Code:	ZN2404
Samenvatting:	In regio Zuid-Nederland was het Regionaal Overleg Wateroverlast 'slapend'. In 2023 is dit overleg succesvol herstart. Er ligt een door her regionale DO geaccordeerde ambitie en een plan van aanpak.		
Trekker:	Waterschap Aa en Maas;		€ 0,-
Betrokkenen:	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland; Waterschap de Dommel; Waterschap Brabantse Delta; Agendalid Waterschap Limburg;		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):			
Borging:	De borging van het ROW voor de toekomst is een onderwerp in het plan van aanpak. Er loopt een verkenning om aan te sluiten bij een aanbeveling uit 2023 vanuit een Brabant Brede Hoogwateroefening; het ROW kan mogelijk ondergebracht worden in een organisatiestructuur hoogwater/wateroverlast van de Brabantse veiligheidsregio's. In 2024 komt hierin meer inzicht.		
Aandachtspunten:	Het ROW richt zich nu op de zogenaamde koude fase. Borging van de rol in de warme fase is aandachtspunt voor 2024.		

Bijlage 5 Rivierengebied (RG)

Maatregel:	Opstellen probleemdefinitie lage Maasafvoer	Code:	RG2401
Samenvatting:	<p>Sinds 2018 ervaren we in toenemende mate problemen met de waterinlaten vanuit de Maas, Maas-Waalkanaal en afgedamde Maas bij lage afvoeren. Niet zozeer de hoeveel die kan worden ingelaten, maar vooral de waterkwaliteit is meestal de reden dat het niet wenselijk is om Maaswater in te laten met blauwalg.</p> <p>Met het opstellen van een probleemdefinitie verkennen we het probleem en tegelijkertijd ook de mogelijke oplossingsrichtingen. Op basis hiervan kan in overleg met RWS de vervolgstap naar het formuleren van te nemen maatregelen worden uitgewerkt.</p>		
Trekker:	WSRL		
Betrokkenen:	RWS ON		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	Details: nvt		
Borging:	<p>Het resultaat is een rapport met aanbevelingen tot te nemen beheermaatregelen e/o evt. aanleg van resp. verplaatsen van inlaatpunten WSRL. Op basis hiervan worden in de volgende fase concrete maatregelen uitgewerkt (2024/2025).</p>		
Aandachtspunten:	Geen bijzondere aandachtspunten bij deze maatregel		

Maatregel:	Knelpuntenanalyse debietgegevens	Code:	RG2202
Samenvatting:	<p>In de eerste planperiode van Slim WM bleek uit drie pilots dat beheergrens-overstijgende, real time informatie van duidelijke meerwaarde is bij de uitvoering van het operationele waterbeheer. Op basis hiervan is besloten in de tweede planperiode te gaan werken aan een landsdekkend informatiesysteem. Om de ambities op het gebied van informatievoorziening te kunnen realiseren, is het noodzakelijk te kunnen beschikken over actuele en betrouwbare meetgegevens. Dit is voor zowel RWS als voor waterschap Rivierenland een belangrijk aandachtspunt. Bij Rijkswaterstaat zijn nog onvoldoende gegevens beschikbaar over de debieten die door de geopende Prins Bernardsluizen het ARK-pand kunnen instromen. Bij waterschap Rivierenland is onvoldoende actuele/betrouwbare informatie beschikbaar over de debietgegevens van een aantal regionale uitwisselpunten met het hoofdwatersysteem. Waarschijnlijk speelt dit ook bij de noordelijk aan de Nederrijn-Lek grenzende waterschappen (WVenV en HDSR). Van belang is om tijdig onderzoek uit te voeren naar de knelpunten. Op basis hiervan zullen we een verbetervoorstel formuleren en de noodzakelijke investeringen in beeld brengen.</p> <p>De uitvoering van deze maatregel is eerder gepland in 2022 en 2023. Door uitval en capaciteitstekort is de maatregel opnieuw gepland voor 2024. Vanuit waterschap rivierenland wordt nu gekeken naar capaciteit bij een andere afdeling. Hierdoor verwachten we deze planning te halen.</p>		
Trekker:	WSRL		
Betrokkenen:	RWS-ON RWS WV WVenV HDSR		
Uitgebreide toelichting:	Voorbereiding:		

(bij complexe maatregelen)	<ul style="list-style-type: none"> • Informeren van betrokken waterbeheerders en instellen van werkgroep; • Inventariseren relevante uitwisselpunten en verzamelen van informatie. <p>Uitwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van factsheets uitwisselpunten en regionale inlaten; • Gegevens beoordelen op betrouwbaarheid/actualiteit in relatie tot informatiebehoefte en functionele systeemvereisten voor het landsdekkend informatiebeeld; • Knelpunten beschrijven en opstellen verbetervoorstel inclusief globale kostenraming.
Borging:	<p>Borging:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nog niet te bepalen. Afhankelijk van de noodzakelijke verbeteringen zal door de betreffende waterbeheerder een uitvoeringsplan opgesteld kunnen worden met een dekkingvoorstel voor de investerings- en exploitatiekosten.
Aandachtspunten:	Geen bijzondere aandachtspunten.

Bijlage 6 Zoetwater Oost-Nederland (ZON)

Maatregel:	Slim WM Regiodag 2024 (regio Oost samen met regio WMCN)	Code:	ZON2401
Samenvatting:	<p>Ook voor werkgroep Slim WM in regio Zoetwater Oost-Nederland dient het landelijk communicatieplan als leidraad. De generieke communicatie/kennisuitwisseling over Slim WM wordt landelijk opgepakt, o.a. via de landelijke Website.</p> <p>De regionale opgave is erop gericht om de samenwerking te bevorderen tussen de diverse betrokken organisaties. Kennismaken, ervaringen delen en specifieke kennisdeling over de werking van het regionale systeem op operationeel niveau zijn daarbij de kernpunten. Het gaat daarbij vooral om het verbinden van de operationele medewerkers en de beleidsmedewerkers, die aan de knoppen draaien. Het doel is dat in tijden van extreme omstandigheden mensen elkaar sneller weten te vinden en elkaar beter begrijpen, mede omdat er van dezelfde informatie bronnen gebruik wordt gemaakt.</p> <p>Hierdoor wordt de onderlinge verstandhouding beter en worden watersysteemcapaciteit (systeem, kennis en kunde) optimaal benut.</p> <p>Ter versterking van de inter-regionale banden zal dit samen met RWS en minimaal 2 regio's (zoals IJsselmeergebied en Rivierengebied) samen worden opgepakt. Deze gelegenheid wordt benut om de laatste instrumentaria-ontwikkelingen en landelijk en regionale trends te delen.</p> <p>Regio specifiek: Er zijn specifieke doelgroepen in regio Oost-Nederland van belang voor de samenwerking, zoals het Regionaal Ambtelijke Overleg en het Regionaal</p>		

	Bestuurlijk Overleg Rijn Oost en de DPZW werkgroep ZON, evenals de kanaal- en terreinbeheerders in de regio.		
Trekker:	WMCN Vechtstromen		
Betrokkenen:	WMCN, RWS ON, WVS, WRIJ, WDOD, RWS NN, RWS WV		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	Bij voorkeur een fysieke bijeenkomst. We maken gebruik van een grotendeels van tevoren vastgesteld programma en draaiboek.		
Borging:	<p>Het accent zal in 2024 meer komen te liggen op de (voorlopige) resultaten van de in ontwikkeling zijnde instrumenten voor Afgestemde redeneerlijnen, de Informatie Voorziening, de Zicht op grondwater uitkomsten van de verkenning en zo mogelijk de doorontwikkeling van de Watervraag prognose tool.</p> <p>Een belangrijk aandachtspunt zal de voortgang in de verdere generieke of regionale borging van deze instrumenten zijn.</p> <p>Mede afhankelijk van de keuze voor een samenwerkingspartner zal er tevens aandacht worden geschonken aan de resultaten van de KZH, het IRM project en de doorwerking in de betreffende regio's.</p>		

Bijlage 7 IJsselmeergebied (IJG)

Maatregel:	Effectiviteit operationele stuurknoppen & Verzilting- en doorspoelingstudie	Code: IJG2401
Samenvatting:	<p>In het jaarplan 2023 waren dit twee aparte maatregelen. Om dubbele werkzaamheden te voorkomen is gekozen om dit tot één maatregel fiche te brengen.</p> <p>Effectiviteit operationele stuurknoppen Het doel is om inzicht te krijgen in de watersystemen van de waterschappen. Om hiermee de stuurbaarheid van effecten beter in beeld te hebben. Dit doen we door bestaande rapportages visueel te maken in interactieve kaarten. Beoogde eindresultaat in 2027</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. We hebben een samenvattend beeld van het 'hoe kunnen we handelen' voorafgaand aan (dreigend) watertekortsituaties; 2. We hebben een beeld van welke operationele en beheersmatige knoppen er zijn bij de verschillende waterbeheerders om (dreigend) watertekorten te voorkomen. 3. Die knoppen zijn gerangschikt qua effectiviteit (meest – minst) 4. Een visueel overzicht van die verschillend operationele knoppen in de vorm van een dynamische kaart <p>Verzilting- en doorspoelingstudie In 2018 is gebleken dat waterkwaliteit een belangrijke watervrager kan zijn. Sindsdien is voor het hoofdwatersysteem bij RWS MN een team Verzilting gevormd en vindt periodiek overleg plaats over het verziltingsvraagstuk en de te treffen c.q. getroffen maatregelen op het IJsselmeer. Niet alleen het hoofdwatersysteem</p>	

	(IJsselmeer) ondervindt verzilting en wordt daarom doorgespoeld. Ook enkele aangrenzende waterschappen ervaren interne verzilting (zoute kwel) en externe verzilting (indringend zoutwater door schutbewegingen). Om dit tegen te gaan spoelen de waterschappen in sommige gevallen door. Maar ook andere vormen van verslechtering van de waterkwaliteit vragen doorspoeling. Hierover is onderling tussen de waterbeheerders weinig kennis paraat. Zo weten de waterbeheerders onvoldoende hoe elke waterbeheerder met doorspoeling omgaat en welke andere operationele maatregelen toegepast worden. Ook RWS MN heeft hier graag meer inzicht in om de gezamenlijke kennisbank hierover aan te vullen zodat we meer grip hebben op zuinig omgaan met de zoetwatervoorraad.		
Trekkers:	Waternet/AGV		
Betrokkenen:	Waternet, RWS MN, Zuiderzeeland WF		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<p>In beeld brengen/samenvatten welke operationele handelingen er zijn, voordat de verdringingsreeks in werking treedt. Denk aan: JFF-rapport, LCW-rapportages, RDO Noord etc.</p> <p>Eventuele kanttekeningen per maatregel in beeldbrengen. Iets kan namelijk wel heel effectief zijn, maar onwenselijk voor de omgeving.</p> <p>Het 1ste voorwerk van informatie verzamelen, plus de eerste vragen definiëren voor het ophalen van verdere kennis. Eerste inventarisatie extra informatie bundelen en maken grafische weergaves. Organiseren bijeenkomst om resultaten met de projectgroep Slim WM en evt. WBO/AIJG te bespreken en te verifiëren. Ook verwachten we adviezen c.q. aanbevelingen.</p>		
Borging:	Het product zal worden ontsloten op/via de website van slim watermanagement. Als alternatief kan de informatie op het platform IJsselmeergebied pagina (onderdeel van het project kennisetage IJsselmeergebied).		
Aandachtspunten:	<ul style="list-style-type: none"> - Focus op het hier en nu; operationele handelingen in het oppervlaktewaterbeheer van alle waterbeheerders. - Specifiek het operationeel handelen aan het oppervlaktewater binnen het hoofdwatersysteem en bij de kunstwerken op de grenzen van en binnen de boezemwateren van het regionale watersysteem. - Onder operationeel handelen rekenen wij ook de praktische beheersmaatregelen gericht op waterbesparend gebruik in het regionale watersysteem. Lastig zal zijn om deze kwantitatief te beoordelen op effectiviteit. Maar het streven is deze een plek te geven in de rangschikking. - Objectieve benadering (geen waardeoordeel aan maatregelen hangen/ uit de discussie blijven). 		

Maatregel:	Verkenning inundatie percelen	Code: IJG2402
Samenvatting:	<p>In de afgelopen jaren is het aantal percelen dat geïnundeerd wordt fors toegenomen. Bij verschillende waterschappen rondom het IJsselmeergebied wordt deze maatregel toegepast als biologische gewasbeschermingsmiddel, of het tegengaan van ongedierteplogen. Vanwege de toenemende kans op situaties met watertekort is het mogelijk dat in de toekomst onvoldoende water beschikbaar is voor nieuwe watervragers zoals inundatie. De waterschappen hebben echter onvoldoende in beeld wat de omvang hiervan is en waar in het gebied dit wordt toegepast.</p> <p>In 2023 is een verkenning uitgevoerd naar de inundatie van percelen: hoe groot is de vraag, wat is er hiervoor geregeld en wat betekent de inundatie van percelen voor de waterbeschikbaarheid. In de loop van 2024 verwachten we de bevindingen. Afhankelijk van de uitkomsten en gevolgen voor de waterbeschikbaarheid in het IJsselmeergebied bepalen we het vervolg.</p>	
Trekker:	HHNK	
Betrokkenen:	Projectgroep	

Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<ul style="list-style-type: none"> - Klankbord voor bureau dat studie uitvoert - Leveren input over lokale situatie - Voorstel voor opvolging - Bespreken resultaten en opvolging met projectgroep - Vervolg
Borging:	Nog niet bekend
Aandachtspunten:	

Maatregel:	Waterbalans	Code:	IJG2403
Samenvatting:	<p>Voorgaande jaren is een begin gemaakt met het opstellen van een waterbalans van het IJsselmeer. In 2022 is een eerste versie gemaakt van een grafiek met de verwachte IJsselmeerwaterstanden. Dit is een essentiële grafiek bij het bespreken van een droogtesituatie in het RDO. Op basis van deze grafiek worden maatregelen genomen.</p> <p>Deze eerste versie van de grafiek moet zowel 'technisch' als 'inhoudelijk' worden doorontwikkeld. 'Technisch' in de zin van dat bijvoorbeeld lijnen aan en uit kunnen worden gezet. 'Inhoudelijk' in de zin van bijvoorbeeld het aansluiten op de redeneerlijnen.</p> <p>Het doel is een grafiek van de verwachte IJsselmeerwaterstanden, waarbij eenvoudig en flexibel verschillende varianten kunnen worden getoond. Om dit te bereiken wordt de gewenste functionaliteit besproken met het WBO en RDO, uitgewerkt in de werkgroep en gerealiseerd door een bureau.</p>		
Trekker:	Ws Hunze en Aa		
Betrokkenen:	RWS WVL, WVS, Zuiderzeeland		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<p>De gewenste doorontwikkeling wordt in de werkgroep gedetailleerd besproken, uitgewerkt en beschreven.</p> <p>Deze maatregel kan worden gezien als het uitwerken en uittesten van de gewenste functionaliteit in voorbereiding op IV Slim WM. Met dit deelproject komen we enerzijds tot concrete specificaties voor IV Slim WM en anderzijds hebben we in de tussentijd een bruikbaar systeem waarmee we de redeneerlijn droogte beter kunnen toepassen.</p>		
Borging:	De functionaliteit wordt gebruikt in het RDO, en is in de toekomst onderdeel van IV Slim WM en is daarmee geborgd.		
Aandachtspunten:	Een belangrijk aandachtspunt is een goede afstemming met de doelgroep (WBO/RDO/PG-Slim WM).		

Maatregel:	Redeneerlijnen (Regionaal)	Code:	IJG2404
Samenvatting:	<p>In 2019/2020 zijn de regionale redeneerlijnen opgeleverd. Een van de aanbevelingen uit deze rapporten is om regelmatig bij elkaar te komen in een lerende en evaluerende setting waarbij de redeneerlijnen tegen het licht worden gehouden van recente praktijkervaringen en nieuwe inzichten uit studies. Voor 2024 is dan ook de behoefte om de redeneerlijnen te evalueren en te verbeteren. Hierbij kan aangehaakt worden bij het landelijke project afgestemde redeneerlijnen waarbij de bestaande redeneerlijnen worden geëvalueerd. Eerste inschatting is dat hiervoor twee werksessies benodigd zullen zijn.</p>		
Trekker:	WDOD		
Betrokkenen:	Projectgroep Slim WM IJsselmeergebied		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<ul style="list-style-type: none"> - 2 werksessies projectgroep voorzien 		

Borging:	
Aandachtspunten:	

Maatregel:	Serious Game	Code:	IJG2405
Samenvatting:	<p>Er is een Serious Game ontwikkeld om bij betrokkenen bewustzijn te creëren over het vraagstuk en inzicht te geven in de complexiteit. Doelgroep is vooral nieuwe bestuurders en directeuren. De game kan ook worden gebruikt om collega's te informeren.</p> <p>We willen de game hiervoor in de lucht houden. Dit vraagt beperkte aanpassingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actualiseren presentatie - Afscheid nemen van voorloper Serious Game - Maken nieuwe kaart die inzicht geeft in aanvoer/doorvoer mogelijkheden - Verbeteren invulformulier - In begeleiding spel toevoegen 'calamiteit': zoutgehalte IJsselmeer loopt op <p>Daarnaast is het nodig dat verschillende collega's de game kunnen spelen.</p>		
Trekker:	WF		
Betrokkenen:	RWS MN, ZZL		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<ul style="list-style-type: none"> - Doorvoeren aanpassingen - Eigen maken faciliteren game - Begeleiden game 		
Borging:	Vraag of het wenselijk is om de game na 2027 nog te spelen of dat we dan afscheid kunnen nemen van de game omdat de game niet langer nodig is voor het creëren van bewustzijn.		
Aandachtspunten:			

Maatregel:	Regiodag/communicatie	Code:	IJG2406
Samenvatting:	<p>Het is belangrijk dat onze collega's weten waar we in het kader van Slim WM aan werken en welke producten er zijn/worden ontwikkeld. Eerdere jaren zijn hiervoor regiodagen georganiseerd. Op dit moment zien we als belangrijkste doelgroepen het Waterbeheerdersoverleg (WBO) en het Regionaal Droogteoverleg (RDO). Daarom willen wij ons hierop focussen.</p> <p>Vanuit de regio Slim WM IJsselmeergebied doen we in 2024 voor het spoor regiodag/communicatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zorgen dat we ieder WBO en RDO overleg op de agenda staan voor een update van de belangrijkste ontwikkelingen - Vanuit de verschillende deelsporen waar nodig (deel van) de collega's van het WBO en RDO actief betrekken <p>Op deze manier zorgen we:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dat de instrumenten die wij ontwikkelen bekend zijn bij de gebruikers 		

	<ul style="list-style-type: none"> - Er ruimte is om gebruikerservaringen en wensen voor verbetering te delen - We flexibel zijn om collega's te betrekken wanneer daar behoefte aan is (niet hoeven wachten tot de volgende regiodag) <p>Een mogelijkheid is om in het najaar een brede bijeenkomst te organiseren, dit laten we afhangen van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Behoeft bij deelnemers WBO en RDO - Mate waarin we wat nieuws hebben te vertellen <p>Voor de inhoud van een dergelijke bijeenkomst kan je denken aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reflectie op evaluatie droogteseizoen en wat dit betekent voor Slim WM IJsselmeergebied - Delen instrumenten die zijn ontwikkeld - Delen nieuwe inzichten - Opmaat naar jaarplan 2025 <p>We houden de mogelijkheid open om in 2027 een laatste regiodag te organiseren ter gelegenheid van de afronding van het programma Slim Watermanagement. Dit is ter beoordeling te zijner tijd.</p>
Trekker:	RWS MN
Betrokkenen:	Projectgroep Slim WM IJsselmeergebied
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	<ul style="list-style-type: none"> - Afstemmen met voorzitters WBO en RDO wens om Slim WM IJG structureel op de agenda te zetten - Ruim een maand voor de overleggen van het WBO en RDO bespreken we in de projectgroep Slim WM IJsselmeergebied wat wij in willen brengen bij het WBO en RDO en wie hiervoor zorgt - Iedere werkgroep zorgt waar nodig zelf voor afstemming met (deel van) het WBO en RDO - Afhankelijk behoefte wel/niet organiseren brede bijeenkomst WBO en RDO in najaar
Borging:	Gaat vooral over communicatie over instrumenten en inzichten die worden ontwikkeld. Na afloop Slim WM niet meer aan de orde.
Aandachtspunten:	

Maatregel:	Borgen	Code:	IJG2407
Samenvatting:	<p>Het programma Slim WM eindigt na 2027. Er zijn afspraken nodig om de ontwikkelde samenwerking en instrumenten (daar waar gewenst en noodzakelijk) te behouden.</p> <p>Deels is dit belegd in het landelijke/generieke spoor borgen (zie landelijk maatregelfiche).</p> <p>Mogelijk zijn er ook zaken die niet worden meegenomen in het landelijke spoor, waar wij wel waarde aan hechten en willen behouden.</p> <p>Vanuit de regio Slim WM IJsselmeergebied doen we in 2024 voor het spoor borgen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sparringspartner voor landelijk/generiek spoor en leveren input vanuit regio IJsselmeergebied - Voorstel hoe we regio specifieke zaken die binnen de regio geborgd moeten worden willen gaan borgen 		
Trekker:	Zuiderzeeland		
Betrokkenen:	Projectgroep Slim WM IJsselmeergebied		
Uitgebreide toelichting (bij complexe maatregelen):	Landelijk/generiek spoor: Sparringspartner voor uitwerking en afwegen mogelijke varianten voor borgen onderwerpen die landelijk geborgd moeten worden		

	<p>Regionaal spoor: Uitwerking en afwegen mogelijke varianten voor borgen onderwerpen die regionaal geborgd moeten worden</p> <p>De projectgroep Slim WM is de klankbordgroep waarmee nieuwe inzichten/ideeën worden gedeeld en afgestemd en die zorgt voor input uit het eigen beheergebied.</p>
Borging:	Onderwerp dit hele fiche
Aandachtspunten:	Bij gebrek aan draagvlak opschalen naar regionaal/landelijk directeurenoverleg

Bijlage 8 Watermanagementcentrum Nederland (WMCN)

WMCN draagt intensief bij aan de uitvoering van enkele generieke maatregelen, zoals IV-Slim WM (fiche G2401a), Watervraagprognose tool (fiche G2401c) Redeneerlijnen (fiche G2204) en Borgen (G2206). Daarnaast start het WMCN in 2024 met de maatregel kennisdelen watersystemen, zie onderstaand fiche.

Maatregel:	WMCN - Kennisdeling Watersystemen	Code:	WM2401
Samenvatting:	<p>Om effectief te kunnen handelen binnen operationeel waterbeheer en watercrises is het nodig om kennis over eigen (en aangrenzende) watersystemen paraat te hebben. Het WMCN helpt m.b.v. deze maatregel de ontsluiting en delen van deze kennis (bijv. door het delen van systeemanalyses, ontwikkelen/verspreiden van cursussen, etc.) te bevorderen.</p> <p>Uit eerdere sessies in 2022 en een verkenning tweede helft 2023 worden de volgende producten te worden gerealiseerd (input Slim WM regio's moet nog worden opgehaald):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Slim WM regio (WS/RWS) infographics</i> De opgedane kennis van systeemanalyses binnen het programma Slim WM kan ontsloten worden in de vorm van infographics. Een infographic geeft in één opslag de belangrijke zaken tijdens bijzondere omstandigheden voor het regionale systeem vanuit de waterschappen en RWS weer. In 2024 worden de volgende activiteiten voorzien: <ol style="list-style-type: none"> a. Onderzoek naar gewenste vorm van gedeelde WS/RWS infographics en inventariseren welke Slim WM regio's behoefte hebben aan infographic. b. Methodiek/ontwikkelproces infographics opzetten. c. Uitvraag d. Start (meerjarige) ontwikkeling met eerste drie infographics 2. <i>Slim WM Academy</i> Eerste signalen geven aan dat het cursusaanbod van het WMCN door waterschappers lastig te vinden/bereiken is. Daarom wordt voorgesteld om een volledig overzicht (een 'flyer') te geven van het cursusaanbod bij het WMCN (ook KNMI cursussen) voor operationeel waterbeheer. Tegelijkertijd kan de bereikbaarheid van deze cursussen onder de loep genomen worden (partnerportaal). In 2024 worden de volgende activiteiten voorzien: <ol style="list-style-type: none"> a. Verdere behoefte verkennen in 2024. b. Opstellen overzicht cursusaanbod WMCN operationeel waterbeheer. c. Onderzoek bereikbaarheid cursussen WMCN voor waterschappers (m.n. bij het partnerportaal). 3. <i>Ontwikkelen/opzetten WIKI operationeel waterbeheer</i> Dit gedeelte vindt grotendeels plaats onder de paraplu van IV Slim WM. 		

	<p>Wel wordt beoogd een operationeel waterbeheer contactenlijst op te stellen binnen dit project. De contactenlijst en het beheer & onderhoud kan worden onderbracht bij IV Slim WM.</p> <p>In 2024 worden de volgende activiteiten voorzien:</p> <p>a. (Nog) geen.</p> <p>Meer informatie over deze maatregel, beoogde producten en aanpak is vindbaar in het PvA Slim WM: Kennisdeling Watersystemen.</p>		
Trekker:	WMCN		
Betrokkenen:	Gehele Slim WM community		
Uitgebreide toelichting: (bij complexe maatregelen)			
Borging:	n.v.t.		
Aandachtspunten:	<p>Aandachtspunten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op dit moment wordt deze maatregel door duo WMCN getrokken. • Aanvullend op eerdere verkenningen gaan we in 2024 met de Slim WM regio's in gesprek om hun leerbehoefte te verscherpen. • Voor het ontwikkelen van bepaalde producten (bijv. infographics) wordt inzet gevraagd vanuit Slim WM regio. 		